

Hyvinvointipalvelualue Toimintakertomus 2021

Sisällys

JOHDANTO.....	1
ORGANISAATORAKENNE	2
LAUTAKUNTA	2
TALOUS.....	5
VARHAISKASVATUSPALVELUT	6
PERUSOPETUS- JA LUKIOKOULUTUSPALVELUT	9
KULTTUURI- JA VAPAA-AJANPALVELUT	12
PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT	25
SAIRAUKSIEN EHKÄISY JA HOITOPALVELUT	30
VAMMAISTEN PALVELUT	35
IKÄIHMISTENPALVELUT	38

Johdanto

Vuotta 2021 väritti voimakkaasti koronapandemia. Se edellytti jatkuvaa ja nopeaa reagointivalmiutta ja lisäresussointia. Tartunnat, altistumiset ja rajoitukset vaikuttivat laajasti palveluiden tarjontaan, työntekoon sekä kuntalaisten ja kunnassa kävijöiden elämään. Paikallisten ohjeiden ja päätösten kannalta vaikeuksia aiheuttivat STM:n, THL:n, AVI:n ja LSHP:n ajoittain ristiriitaiset viestit, ohjeet ja määräykset. Koronan suhteen selvittiin kuitenkin hyvin. Tartuntaketjut saatiin rajattua tehokkaasti ja vakavammilta seurauksilta vältyttiin.

Talouden tervehdyttämistoimenpiteitä jatkettiin. Tilinpäätös osoittaa, että ne olivat tarpeellisia ja tuloksellisia. Siihen toki vaikuttivat muutkin myönteiset seikat, kuten valtion koronatuet ja LSHP:n jäsenkuntapalautukset. Alijäämien kattamisen myötä kaupungin tulevaisuus näyttää hyvältä, kun valmistaudutaan sosiaali- ja terveystalouden siirtymiseen hyvinvointialueen toiminnaksi.

Vaikka viime vuosina palveluita ja toimintaa on supistettu ja lakkautettu, ilahduttavaa on ollut uusien tilojen valmistuminen. Sellaista tapahtui myös vuonna 2021: Pilkepäiväkodit rakennuttivat uuden päiväkodin keskusta-alueelle ja Hillatien koulun lisärakennus, piha-alueiden laajennus ja päärakennuksen muutostyöt valmistuivat. Historiankirjoihin jää kaupungin perusopetuksen keskittyminen yhteen kouluun. Taakse ovat jääneet ajat 2000-luvun alun n. 20 peruskoulusta kyläkouluineen ja yläasteineen.

Kemijärven kaupunki juhlisti 150-vuotista historiaa kaupunginvaltuuston juhlakokouksella 26.1.2021. Paljon muitakin juhlatapahtumia järjestettiin rajoitusten salliessa ja teema otettiin myös arjessa huomioon mm. kouluissa ja päiväkodeissa.

Vuosi 2021 jää taakse koronan, talouden kääntymisen ja kaupungin 150-juhlavuoden leimamina. Toimintakertomuksesta saa pienen kuvan kaikesta siitä, mitä arki, työ ja palvelut olivat vuoden aikana. Haasteista ja paineista huolimatta palvelut järjestettiin hyvin. Kiitos siitä kuuluu palvelualueen henkilökunnalle, luottamushenkilöille, asiakkaille ja yhteistyökumppaneille.

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

ORGANISAATORAKENNE

LAUTAKUNTA

Hyvinvointilautakunnan jäsenet

31.7.2021 saakka

Kotilaine Jarkko	palvelusuunnittelija	puheenjohtaja	(Vas.)	varajäsenet
Kaisanlahti Tarja	sairaanhoitaja	varapj.	(Kesk.)	Wahlsten Rainer
Kerkelä Mauno	konduktööri, yrittäjä	jäsen	(Kesk.)	Kerkelä Raili
Kiipeläinen Auvo	YM, Sosiaali- ja terveys- johtaja, eläkel.	jäsen	(Kok.)	Särkelä Jorma
				Sutinen Hannaliisa
Ruopsa Harri	kehitysinsinööri	jäsen	(Kesk.)	Alajoutsijärvi Pentti
Sirviö Johanna	opiskelija	jäsen	(Peruss.)	Savolainen Tapani
Tervola Mari	asiakkuuspäällikkö	jäsen	(Kesk.)	Helisten Tuula
Narkilahti Juha	palvelualuejohtaja	esittelijä		
Kuvaja Tuula	talous- ja kehittämisjohtaja	pöytäkirjanpitäjä		
Kangas Esa	kauppateknikko	Kh:n edustaja	(Sitoutumat.)	Lehtola Joonas

1.8.2021 alkaen

Kotilaine Jarkko	palvelusuunnittelija	puheenjohtaja	(Vas.)	varajäsenet
Severinkangas Asko	yrittäjä	varapj.	(Kesk.)	Wahlsten Rainer
Helisten Tuula	lääketyöntekijä	jäsen	(Kesk.)	Ruokamo Anita
Perälä Tarja	eläkeläinen	jäsen	(TKy.)	Soppela Raija
Siirtola Väinö	erityisopettaja, eläkel.	jäsen	(Peruss.)	Huczowski Johan
Soppela Jaana	lähihoitaja	jäsen	(SDP)	Ruopsa Maarit
Väliranta Harri	yrittäjä	jäsen	(Kok.)	Masalin Sirpa
Narkilahti Juha	palvelualuejohtaja	jäsen		Kiipeläinen Auvo
Kuvaja Tuula	talous- ja kehittämisjohtaja	esittelijä		
Kerkelä Teija	myymäläpäällikkö	pöytäkirjanpitäjä		
		Kh:n edustaja	(Kesk.)	Alatalo Paula

Lautakunnan kokoukset toimintavuonna 2021

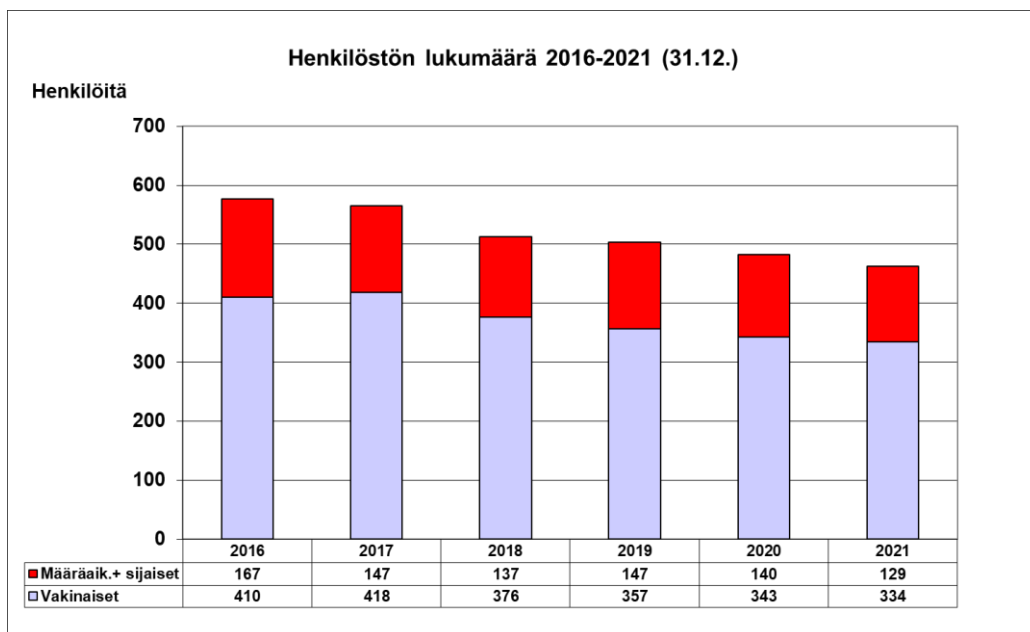
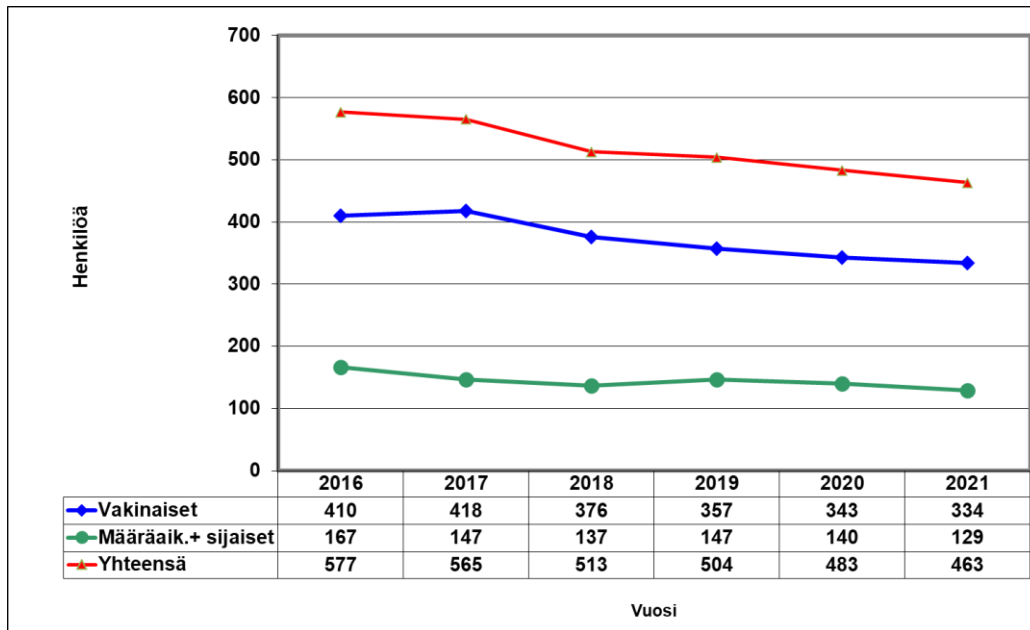
Hyvinvointilautakunta kokoontui kertomusvuonna 13 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 189 pykälää.

Kertomusvuonna lautakunnan esittelijänä toimi palvelualuejohtaja Juha Narkilahti. Lautakunnan pöytäkirjanpitäjänä toimi talous- ja kehittämisjohtaja Tuula Kuvaja.

HENKILÖSTÖ

Hyvinvointipalveluissa oli 31.12.2021 yhteensä (463) henkilöä. Henkilöstöstä (334) oli vakinaisessa palvelussuhteessa. Henkilöstöluvut sisältävät myös sivutoimiset tuntiopettajat sekä työllistetyt. Työllistettyjä 31.12.2021 oli (5) henkilöä.

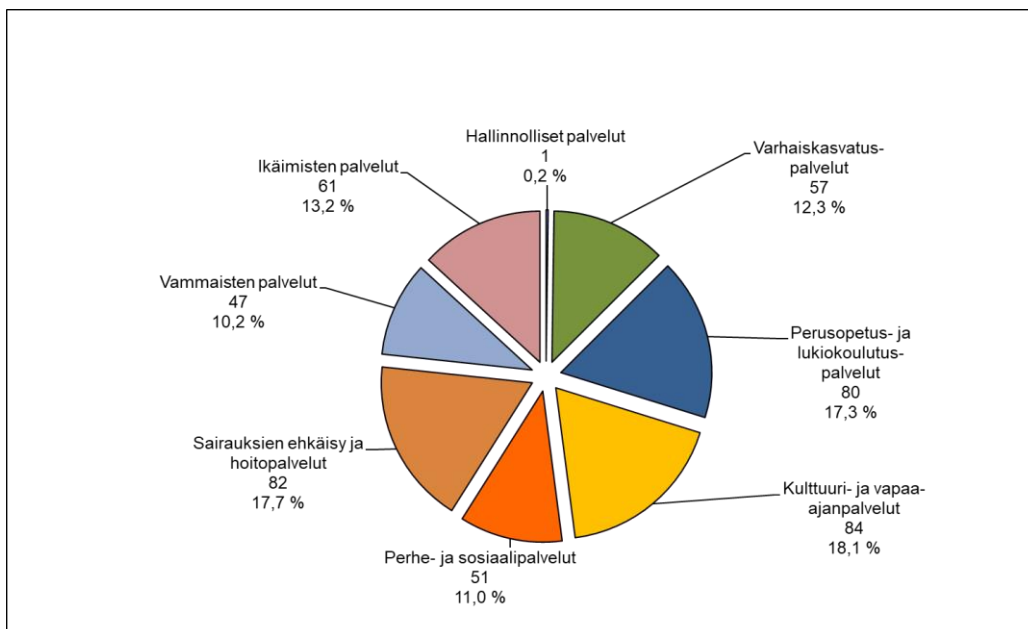
Henkilöstömäärän kehitys 2016 – 2021 (31.12.)

Henkilöstön lukumäärät yksiköittäin 31.12.2021:

Yksikkö	Vakinainen	Määräaikainen	Työllistetyt	Yhteensä
Hallinnolliset palvelut	1	0	0	1
Varhaiskasvatuspalvelut	45	11	1	57
Perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut	62	18	0	80
Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut	32	52	0	84
Perhe- ja sosiaalipalvelut	35	13	3	51
Sairauksien ehkäisy ja hoitopalvelut	70	12	0	82
Vammaisten palvelut	38	9	0	47
Ikäihmisten palvelut	51	9	1	61
Yhteensä	334	124	5	463

Henkilöstö toimipaikoittain

Hyvinvointipalveluiden henkilöstö toimipaikoittain 31.12.2021

Talous

Talouden toteutuma vastualueittain

Hyvinvointipalvelualue	TP 2019	TP 2020	TA+LTA 2021	TP 2021	Poikkeama	Poikk. %
MENOT	-56 210 311	-56 930 914	-56 743 230	-56 965 917	-222 687	0,4
TULOT	5 315 187	6 090 752	6 160 310	6 983 596	823 286	13,4
NETTOMENO	-50 895 124	-50 840 162	-50 582 920	-49 982 321	600 599	-1,2
Johtaminen						
MENOT	-415 323	-587 756	-568 580	-591 442	-22 862	4,0
TULOT	113 382	160 002	168 580	160 656	-7 924	-4,7
NETTOMENO	-301 941	-427 754	-400 000	-430 786	-30 786	7,7
Varhaiskasvatuspalvelut						
MENOT	-3 054 557	-3 266 837	-3 788 490	-3 692 704	95 786	-2,5
TULOT	298 805	228 939	259 490	244 306	-15 184	-5,9
NETTOMENO	-2 755 752	-3 037 998	-3 529 000	-3 448 398	80 602	-2,3
Perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut						
MENOT	-7 078 405	-6 741 909	-6 502 940	-6 678 960	-176 020	2,7
TULOT	191 694	174 947	301 000	263 076	-37 924	-12,6
NETTOMENO	-6 886 711	-6 566 962	-6 201 940	-6 415 884	-213 944	3,4
Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut						
MENOT	-3 875 832	-3 639 634	-3 768 540	-3 855 691	-87 151	2,3
TULOT	694 933	593 083	694 700	626 073	-68 627	-9,9
NETTOMENO	-3 180 899	-3 046 552	-3 073 840	-3 229 618	-155 778	5,1
Perhe- ja sosiaalipalvelut						
MENOT	-5 127 929	-4 837 348	-4 962 290	-5 068 996	-106 706	2,2
TULOT	535 350	375 583	372 150	384 042	11 892	3,2
NETTOMENO	-4 592 579	-4 461 765	-4 590 140	-4 684 954	-94 814	2,1
Sairauksien ehkäisy- ja hoitopalvelut						
MENOT	-22 583 248	-22 987 864	-21 767 210	-21 437 968	329 242	-1,5
TULOT	2 046 710	1 886 026	1 752 210	2 586 661	834 451	47,6
NETTOMENO	-20 536 538	-21 101 838	-20 015 000	-18 851 307	1 163 693	-5,8
Vammaisten palvelut						
MENOT	-4 387 949	-4 399 223	-4 533 800	-4 827 894	-294 094	6,5
TULOT	361 420	367 173	363 800	498 882	135 082	37,1
NETTOMENO	-4 026 529	-4 032 050	-4 170 000	-4 329 012	-159 012	3,8
Ikäihmisten palvelut						
MENOT	-9 687 068	-10 470 343	-10 851 380	-10 812 263	39 117	-0,4
TULOT	1 072 893	2 304 999	2 248 380	2 219 902	-28 478	-1,3
NETTOMENO	-8 614 175	-8 165 344	-8 603 000	-8 592 361	10 639	-0,1

VARHAISKASVATUSPALVELUT

Laadunhallinnan- ja arvioinnin toteuttaminen

Kemijärven kaupungin varhaiskasvatuspalvelut valittiin pilotoimaan kansallisia varhaiskasvatuksen laadun arviointityökaluja. Pilotointi alkoi marraskuussa 2020 ja päättyi maaliskuussa 2021. Pilotointi oli monivaiheinen prosessi, johon osallistui koko varhaiskasvatuksen henkilöstö. Pilotointia koordinoi Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvi. Pilotointi oli ainutlaatuinen mahdollisuus päästä kehittämään valtakunnallisia arviointikriteerejä sekä saada pilotoinnin myötä työkaluja oman varhaiskasvatustoimintamme kehittämiseen.

Vuorohoitoon laadittiin toimintaperiaatteet. Toimintaperiaatteet ohjaavat vuorohoidon toimintaa sekä varmistaa, että arvot ja tavoitteet toteutuvat parhaalla mahdollisella tavalla.

Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman päivitystyö aloitettiin vuoden 2021 loppupuolella.

Esiopetus ja oppilashuolto

Esiopetusta järjestettiin 700 tuntia toimintavuoden aikana ja toiminta oli esiopetussuunnitelman perusteiden sekä paikallisen esiopetussuunnitelman mukaista.

Esiopetusyksikköinä olivat Kallaan päiväkoti heinäkuun loppuun saakka, Jyväskylänpuiston päiväkotiki ja Särkelän päiväkotiki. Jyväskylänpuiston päiväkodilla toimii kaksi esiopetusryhmää ja Särkelässä yksi. Särkelän päiväkodin esiopetus siirrettiin Särkelän koulun tiloista päiväkodin tiloihin 1.8.2021 alkaen. Samalla myös Särkelän päiväkodin ryhmäjaot uudistettiin.

Hyvinvointilautakunta hyväksyi 29.9.2020 kokouksessaan esiopetuksen siirtämisen varhaiskasvatuspalvelujen vastuualueelle 1.1.2021 alkaen.

Opetushallituksen kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu käynnistyi 1.8.2021 alkaen. Opetushallitus oli valinnut kuntia antamaan lausuntonsa kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelman perusteista. Kemijärvi valikoitui yhdeksi lausunnon antavaksi kunnaksi.

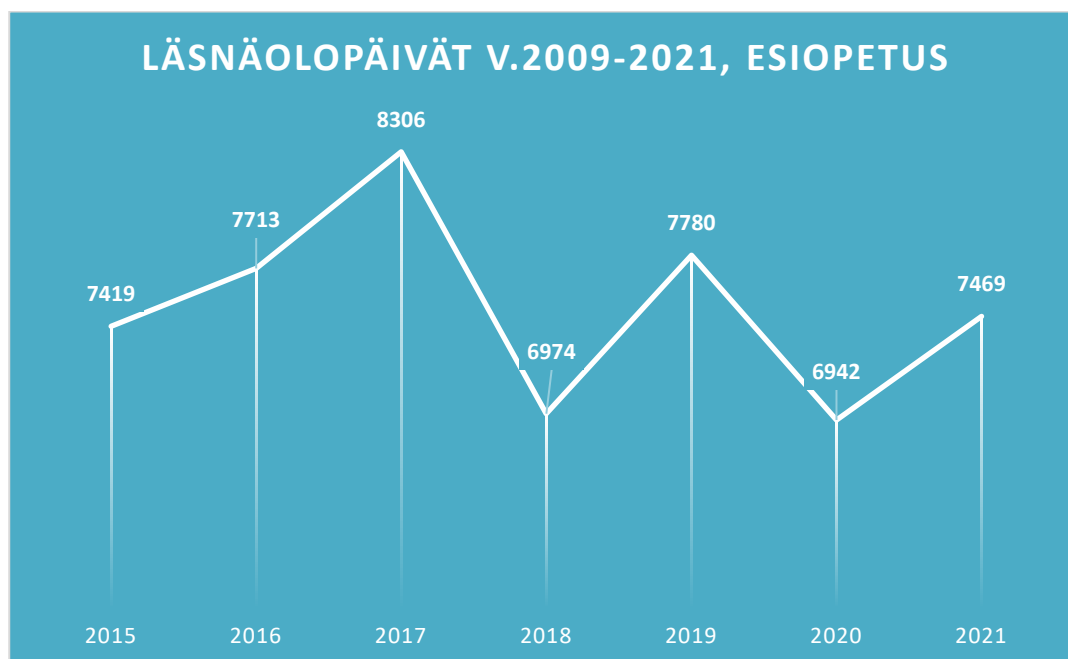
Esiopetusryhmät tekivät yhteistyötä muun muassa koulujen kanssa esikoululaisten tiedonsiirto-palavereiden sekä muiden yhteistyökäytänteiden muodossa. Koronapandemian rajoituksista johtuen koulujaksoja ei järjestetty ja toiminnassa korostui erilaisten yhteistyöpalavereiden pitäminen skypen ja teamsin välityksellä.

Esiopetuksen oppilashuoltotyötä sekä oppilashuoltotyöryhmän toimintaa arviointiin ja kehitettiin toimintavuoden aikana.

Esiopetusta järjestettiin lähiopetuksena läpi toimintakauden.

Toiminnan painopistealueita ja tapahtumia

Läsnäolopäivissä näkyy hienoinen nousu aiempaan vuoteen verrattuna. Koronapandemian vaikutukset lasten varhaiskasvatukseen ovat kuitenkin edelleen merkittävät vaikkakin läsnäolopäivien määrä lisääntyi.

Talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti Kallaan päiväkodin toiminta loppui heinäkuussa 2021. Kallaan päiväkodin tiloissa aloitti yksityinen palveluseteli-päiväkoti Pilke Lounatuuli. Pilke Lounatuulen myötä palveluseteli otettiin ensimmäistä kertaa käyttöön Kemijärven varhaiskasvatuksessa. Pilke Lounatuuli siirsi toimintansa marraskuussa 2021 uusiin tiloihin Kaupungin keskusta. Henkilöstö Kallaan päiväkodista siirtyi Jyväskylänpuiston ja Särkelän päiväkoteihin ja lapset Pilke Lounatuuleen, Jyväskylänpuiston ja Särkelän päiväkoteihin.

Varhaiskasvatuksen opettajien toistaiseksi voimassa oleviin tehtäviin saatiin palkattua kaksi kelpoisuusehdot täyttävää opettajaa, jotka aloittivat työnsä vuoden 2021 alkupuolella.

Hankkeet

Opetushallituksen koordinoiman varhaiskasvatuksen kehittämisverkosto LOISTO on jaettu kahteen toista alueelliseen verkostoon, jotka toimivat alueellisen kehittämisen rakenteina. Jokaiselle alueverkostolle on nimetty oma koordinaattori, joka vastaa alueverkostojen tapaamisten koolle- kutsumisesta ja järjestelyistä. Kemijärvi on mukana LOISTO – kehittämisverkostossa.

Erityistä

Koronavirusepidemiasta johtuvat suositukset ja rajoitukset vaikuttivat myös varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintaan. Valtioneuvoston ohjeistuksen mukaan päiväkodit pidettiin auki ja niissä noudatettiin sosiaali- ja terveysministeriön, valtioneuvoston, opetushallituksen ja aluehallintoviraston, THL:n sekä Lapin sairaanhoitopiirin antamia ohjeita ja suosituksia.

Särkelän päiväkotiki sekä esiopetusryhmä olivat karanteenissa altistumisen vuoksi maaliskuussa 2021 yhteensä kahden viikon ajan. Tästä johtuen esiopetusta jatkettiin toimintakauden päätyttyä vastaavasti kahden viikon ajan.

Päiväkotien lapsimäärät: Jyväskylänpuistossa oli varhaiskasvatukseen sijoitettuja lapsia tilastointipäivällä 31.12.2021 yhteensä 115 lasta ja Särkelässä vastaavasti 45 lasta. Pilkepäiväkotiki Lounatuulella lapsimäärä oli samalla ajalla 27 lasta ja ostopalvelusopimuksella toisessa kunnassa oli 3 lasta. Esiopetuksessa Jyväskylänpuiston päiväkodissa oli ajanjaksolla 35 lasta. Särkelän päiväkodissa 8 lasta. Jyväskylänpuiston päiväkotiki oli lähes täynnä koko toimintakauden, Särkelän päiväkodissa oli yksittäisiä hajapaikkoja. Alle 3-vuotiaiden ryhmät olivat täynnä molemmissa päiväkodeissa.

Pilkepäiväkotiki Lounatuulella oli toimintakaudella avoinna kaksi (2) lapsiryhmää, alle 3-vuotiaat ja yli 3-vuotiaat. Henkilöstön saatavuusongelmien vuoksi kaikkia lapsiryhmiä ei saatu avattua.

Pätevän henkilöstön rekrytoinneissa oli suuria haasteita menneenä vuonna. Erityisesti varhaiskasvatuksen opettajien saatavuus on valtakunnallinen haaste, joka hankaloitti pätevän henkilöstön rekrytoimista vahvasti myös Kemijärvellä. Varhaiskasvatuksen opettajille maksetun rekrytointilisän (250 €/kk) maksaminen päättyi syksyllä 2021. Rekrytointilisän maksamisella ei ollut merkittävää vaikutusta resurssin saatavuuteen.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen aleneminen 1.8.2021 alkaen vaikutti voimakkaasti maksettuottoihin.

Varhaiskasvatus osallistui Kemijärvi 150 v-tilaisuuksiin lumiukkopuiston rakentamiseen, Lasten Päivään osallistumalla, esiintymällä lapsiryhmittäin sekä lasten taidenäyttelyyn osallistumalla. Lisäksi koulun kanssa tehtiin yhteistyötä tilaisuuksien tiimoilta.

Varhaiskasvatuspalvelujen omavalvontasuunnitelma hyväksyttiin hyvinvointilautakunnassa 22.6.2021.

PERUSOPETUS- JA LUKIOKOULUTUSPALVELUT

Oppilas- ja opiskelijamäärät 31.12.2021, suluissa tilanne 2020, 2019 ja 2018:

Hillatien koulu luokat 1.-9., 450 (197, 205 ja 197) oppilasta

Isokylän koulu luokat 1.-9. - (145, 143 ja 151) oppilasta

Särkelän koulu luokat 1.-6. sekä erityisopetuksen pienryhmät - (100, 121 ja 127) oppilasta

Kemijärven lukion opiskelijat + kaksoistutkintoa opiskelevat, 64 + 8 (64 + 10, 62+13 ja 65+13) opiskelijaa.

Perusopetus- ja lukio yhteensä, 522 (525, 544 ja 553) oppilasta.

Opetussuunnitelman toteutuminen

Koulujen opetus pohjautuu opetussuunnitelmaan, jota opettajat noudattavat opetuksessaan. Yksittäisten oppituntien ja koko koulun yhteisten tapahtumien, tempausten, teemapäivien ja retkien toteuttamisessa on noudatettu opetussuunnitelman määräyksiä ja tavoitteita sekä kouluille laadittuja lukuvuosisuunnitelmia.

Lukion uusi opetussuunnitelma valmistui ja hyväksyttiin keväällä 2021.

Kodin ja koulun välinen yhteistyö

Kodin ja koulun välistä yhteistyötä on toteutettu monessa muodossa. Puhelinkeskustelut, yhteydenpito Wilman välityksellä, vanhempainvartit ja vanhempainillat ovat tärkeä ja kiinteä osa koulun arkea. Vanhempia on myös kutsuttu koulun tapahtumiin, mikäli niitä on pystytty koronan vuoksi toteuttamaan. Koronatilanne onkin vaikeuttanut kodin ja koulun yhteistyötä. Sen johdosta yhteisiä vanhempainiltoja ja muita yhteisiä tapahtumia ei ole voitu järjestää entisellä aktiivisuudella. Muunlainen yhteydenpito kodin ja koulun välillä on korostunut.

Kaikilla kouluilla toimivat vanhempainneuvostot aktiivisesti osallistuen koulun toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Vanhempainneuvostot ovat koulujen yhteistyöelimiä, jotka omalta osaltaan tukevat koulujen kasvatustyötä. Vanhempainneuvostoihin valitaan 1-2 jäsentä joka luokkatasolta ja kokoukset ovat avoimia eli kaikki vanhemmat ovat tervetulleita.

Oppilas- ja opiskelijahuolto

Kaikilla kouluilla toimii koulun hyvinvointiryhmä. Ryhmien toiminta kouluilla on säännöllistä. Ryhmään kuuluvat rehtori/koulunjohtaja, erityisopettajat, opinto-ohjaaja, koulukuraattori sekä

kouluterveydenhoitaja. Koulun hyvinvointiryhmä keskustelee, suunnittelee ja arvioi koulun yhteisöllistä oppilashuoltoa.

Oppilaskohtaisia asioita varten perustetaan tapauskohtaisesti oppilaskohtainen moniammatillinen asiantuntijaryhmä, jossa yksittäisen oppilaan asioita käsitellään. Tähän ryhmään pyydetään aina mukaan myös huoltaja ja oppilas. Oppilaskohtaisen ryhmän kokoontumiset ovat lisääntyneet. Tämä kertoo koulunkäynnin haasteiden lisääntymisestä sekä tehokkaasta puuttumisesta niihin.

Näiden lisäksi opetuksen järjestäjällä on oppilas- ja opiskeluhuollon ohjausryhmä, jonka tehtävänä on suunnitella ja arvioida kunnan oppilas- ja opiskeluhuoltotyötä.

Terveystenhoitaja ja kuraattori ovat tavattavissa kouluilla säännöllisesti ja asiointi heidän kanssaan onnistuu lain määräämissä aikarajoissa. Terveystenhoitaja on tavattavissa kouluilla 1-3 päivää viikossa. Koulukuljetukset järjestetään joko taksilla tai paikallisbussien vakiovuoroilla yhteistyössä muiden koulujen ja esiopetuksen kanssa. Kouluruokailu on merkittävä osa oppilaan arkea ja sen toteutumiseen kiinnitetään huomiota päivittäin.

Erityistä

Kouluverkkouudistus viimeisteltiin vastuualueen osalta kevään aikana. Henkilöstön osalta uuden koulun käytäntöjä suunniteltiin yhteisissä työpajoissa talven aikana. Oppilaiden kohdalla tustustumistoimintaa toisiin oppilaisiin ja Hillatien koulukiinteistöön järjestettiin myös kevättalven aikana.

Koulu alkoi elokuussa 2021 Hillatiellä. Koulukiinteistössä on tiivistä, mutta kaikki ryhmät mahtuvat hyvin työskentelemään koulun tiloissa. Piha-alue on toimiva, mutta haastetta kouluarjelle tuo piha-alueen haastava muoto. Ruokailu järjestyy päivittäin neljässä ruokailuvuorossa ongelmitta. Koulukuljetukset järjestetään linja-autoilla tai taksilla. Taksiliikenne tapahtuu Kiertotien kautta ja bussiliikenne Kuumaniemen kadun pysäkillä sekä Luusuantien pysäkeiltä. Koulukuljetusjärjestelyt ovat toimivat.

Tukioppilas- sekä oppilas- ja opiskelijakuntatoiminta on ollut vuosia aktiivista. Nämä tahot järjestävät kouluilla lukuvuoden mittaan useita kouluviihtyvyyttä ja yhteishenkeä korottavia tapahtumia. Näistä esimerkkeinä ovat ystävänpäiväjuhlat, oppilaiden pikkujoulut, yhdeksäsluokkalaisten potkiaiset, väripäivät, Wanhojen tanssit jne. Koronatilanne on tuonut oppilaskunta- ja

tukioppilastoimintaan haasteita, kun koulun yhteiset tilaisuudet ovat olleet kiellettyjä. Kyseiset tahot ovat silti toimineet aktiivisesti soveltavilla tavoilla.

Hanketyö on ollut viime vuosina aktiivista. Vuonna 2021 perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluissa hankerahaa oli käytettävissä perusopetuksen kerhohankkeessa, perusopetuksen tasa-arvohankkeessa sekä lukion hankkeessa, joilla paikataan korona-ajan oppimis- ja hyvinvointivaajetta. Lisäksi Lukeva kunta-hankkeessa pyritään lisäämään lukemista peruskoululaisten keskuudessa.

Vuoden 2021 aikana vastuualue järjesti etäopetusta useissa karanteenijaksoissa, joissa etäopiskelussa olivat yksittäiset luokat tai koko koulu. Etäopetusjärjestelyt toimivat hyvin. Vuoden lopulla karanteenisääntöjen muuttuessa etäopetuksen luonnekin muuttui. Luokkaranteenit vaihtuivat yksittäisten oppilaiden karanteeneihin ja eristykseen ja siten henkilökunta joutui tukemaan samaan aikaan sekä luokissa että kotona tapahtuvaa opiskelua.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoiminnan (Apip) järjestämisestä on vastannut kesästä 2020 alkaen perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut. Toiminnan keskeisenä tavoitteena oli muun muassa kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen, syrjäytymisen ennaltaehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen. Toiminnan tavoitteena oli myös tukea lapsen tunne-elämän kehitystä ja tarjota mahdollisuudet osallistua ohjattuun toimintaan ammattitaitoisen ja tehtävään soveltuvan henkilöstön valvonnassa ja ohjauksessa. Keskeisinä sisältöinä ovat olleet toimintaympäristön turvallisuus, lasten kiinnostuksen kohteet ja toiminnan monipuolisuus.

Apip-toimintaa tarjotaan Hillatiellä viikon jokaisena päivänä. Toimintaa osallistuvat lapset vähenevät usein lukuvuoden loppua kohti. Vuoden 2021 lopussa toimintaan osallistui noin 20 lasta.

KULTTUURI- JA VAPAA-AJANPALVELUT

”Toimintaa vuoden jokaiselle päivälle”

Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut tarjoavat seutukuntansa asukkaille, yhdistyksille ja matkailijoille kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä musiikki- ja kansalaisopiston palvelut. Taavoitteena on hyvinvoinnin edistäminen ja osallisuuden lisääminen.

Kemijärven kansalaisopisto

Yleistä

Kemijärven kansalaisopisto on kunnallista palvelua toteuttava vapaan sivistystyön oppilaitos, joka tarjoaa kuntalaisille tietoja, taitoja ja virikkeitä yksilön omaehtoiseen persoonallisuuden kehittämiseen ja toimimiseen yhteiskunnan jäsenenä. Kansalaisopisto toteuttaa myös taiteen perusopetusta, tarvittaessa avoimen yliopiston ja ammattikorkeakoulun opetusta, hanketoimintaa sekä rajoitetusti maksupalvelukoulutusta. Kansalaisopiston toiminta-alue on Kemijärven kaupunki sekä Pelkosenniemen ja Savukosken kunnat.

Toiminta

Vuonna 2021 toteutui yhteensä 6802,98 opetustuntia. Toteutuneita kursseja tai luentotilaisuuksia oli yhteensä 337. Kemijärvellä pidettiin 5291,72 opetustuntia 277 kurssilla, Pelkosenniemellä 929,88 opetustuntia 34 kurssilla ja Savukoskella 581,38 opetustuntia 25 kurssilla. Kemijärvellä taiteen perusopetuksessa toteutui 89 opetustuntia. Koko opiston kurssiopiskelijamäärä yhteensä 3145 oli pienempi kuin edellisenä vuonna. Savukoskella opetustuntien ja kurssien määrät jopa nousivat. Kemijärvellä opiskeli 2959 (miehiä 521), Pelkosenniemellä 227 (miehiä 66) ja Savukoskella 187 (miehiä 21). Rekisteröityjä opiskelijoita oli 1482 (henkilö kerran laskettuna), joista Kemijärvellä 1017, Pelkosenniemellä 126 ja Savukoskella 106. Miesten osuus rekisteröidyistä netto-opiskelijoista oli 25%. Miesten osuus on hieman laskenut netto-opiskelijämäärissä.

	Toteutuneet kurssit	Miehiä	Naisia	Toteutuneet tunnit
Kemijärvi	277	521	2210	5291,72
Savukoski	25	21	166	581,38
Pelkosenniemi	34	66	161	929,88
Yhteensä	337	608	2537	6802,98

Opetussuunnitelman toteutuminen

Opetussuunnitelman toteutumiseen vaikutti edelleen vallitseva Koronapandemia. Suurimpana syynä oli kevätlukukauden kurssitoiminnan keskeytykset koronaepidemian takia. Keskeisin ai-neryhmä oli käden taidot (2596 opetustuntia / 608 opiskelijaa), liikunta ja tanssi (1321 /1278), kuvataiteet 453/90), musiikki 985/278), kielet (378/108), tietotekniikka (273/213), kotitalous (146/92), esittävä taide ja kirjallisuus (338/92), muu koulutus (173/92), taiteen perusopetus (89/5).

Kevätlukukaudella Kansalaisopiston kurssitoiminta keskeytyi helmikuun alussa valtakunnallisten koronarajoitusten takia. Perittyjä kurssimaksuja ei palautettu, koska suurin osa kursseista jatkettiin kahden kuukauden tauon jälkeen. Muutamia etä- ja hybridikursseja jatkettiin kurssien rajoitusten aikana. Toteutuneiden opetustuntien määrä kasvoi n. 17% edellisen kalenterivuoden

tasosta. Seuraavan lukuvuoden kurssisuunnittelu aloitettiin huhtikuun aikana. Suunnittelussa otettiin huomioon jo käytössä olevat ja mahdolliset uudet koronarajoitukset ja –suositukset. Syksyllä koronatilanne oli koko toimialueella rauhallinen, joten toiminnan jatkamiselle ei nähty estettä, mikäli turvatoimet pystyttäisiin pitämään suositetulla tasolla. Opettajien vastuu oppilaiden ohjeistamisessa ja turvallisten toimintatapojen noudattamisessa korostui oleellisesti. Etäopetus-mahdollisuuksia ja uudenlaisia opintokokonaisuuksia kartoitettiin ja toteutettiin. Osa edellisvuonna aloitetusta hybridimallista (etä- ja lähiopetus samanaikaisesti) jäi toimintamalliksi. Opettajia ja opiskelijoita ohjeistettiin mm. Teams - ohjelman käyttöön mahdollista osallistumisen kurssille.

Hankkeet

Kemijärven kansalaisopisto toteutti yhteistyössä Lapin opistopiirin kanssa viittä eri hanketta. Hankkeet jatkuvat vielä kalenterivuonna 2021 ja niitä koordinoi Tornion kansalaisopisto.

Lähelle ihmistä – Kohti tasa-arvoisempia palveluja (OPH) hankkeen tarkoituksena on asiakaslähtöisyyden parantaminen eli käyttäjälähtöisten palveluiden kehittäminen ja henkilöstön osaamisen lisääminen.

Lapin opet oppimassa – Kohti tasa-arvoisempaa osaamista (OPH) hankkeen tarkoituksena on parantaa palveluja ja kansalaisopistojen opettajien tv-taitoja. Opistojen näkyvyyttä lisätään kehittämällä digitaalisuutta mm. verkossa toimivilla virtuaalisilla näyttelyillä ja opiskelijoille myönnettävien digitaalisten osaamismerkkien muodossa.

Tikittääkö Digi - Aikuisten perustaitojen ja digitaalisten taitojen vahvistaminen (OPH). Hankkeen tarkoituksena on tarjota aikuisille perustaitoja ja digitaalisia taitoja vahvistavaa koulutusta. Täppää kännykkää /tablettia opastuksia järjestettiin tämän vuoden aikana Kemijärvellä ja Pelkoseniemelle verkkokoulutuksena Teamsin kautta. Henkilökohtaista ohjausta oli mahdollista saada Sortteerissa digipisteellä ja kirjastolla. Matalan kynnyksen koulutuksen lisäämisellä halutaan ehkäistä eriarvoisuutta, antaa myönteisiä oppimiskokemuksia ja vahvistaa nykypäivän kansalaisaitoja. Hankkeen tuella järjestettävät koulutukset olivat osallistujille maksuttomia. Hanke päättyi vuoden loppuessa.

Kairan oppijat – Vapaan sivistystyön laatu- ja kehittämisavustus 2020. Hanke sisältää opettajien pedagogisten taitojen kehittämistä, mentorointia ja uusien opetusmenetelmien kehittämistä sekä henkilöstön ammatillisen verkostoitumisen lisäämistä.

Virkkuset – Vapaan sivistystyön opintoseteliavustus työllistymis- ja työmahdollisuuksien vahvistamiseen tarjoaa lyhytkestoista, omaehtoista ja maksutonta koulutusta työttömille.

Opintoseteliavustusta (OPH) saatiin 4000 €, joka käytettiin syyslukukaudella heikkojen perustaitojen omaavien, työttömien ja eläkeläisten kurssimaksujen alennuksiin (12€/kurssi).

Tapahtumat

Kansalaisopisto näkösillä -päivien keväänäyttely järjestettiin Kulttuurikeskuksessa pidennettynä Kemijärven 150 vuotisjuhlan kunniaksi. Lisäksi näyttelystä tehtiin virtuaalinen esitys, jonka katselukerrat olivat 315. Tuntiopettajien koulutuskertoja oli toukokuussa etänä sekä syyskuussa ja joulukuussa lähitapaamisena. Pipotyöpaja oli lokakuussa yhteistyössä MLL:n perhekahvilan kanssa, sekä heijastinpaja yhteistyössä kirjaston kanssa. Simot ja siskot -järjestön ja kirjaston kanssa järjestettiin joulukorttien tekemistä ikäihmisille. Kansalaisopisto oli mukana lokakuussa Käsityön päivänä Savukoskella käsityömessuilla. Toukokuussa järjestettiin Pyörämiitti yhteistyössä nuorisotoimen ja Liikenneturvan kanssa.

Yhteistyö

Kurssisuunnittelussa ja – toteutuksessa on tehty yhteistyötä alueen eri yhdistysten, kylätoimikuntien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa (esim. Koillis-Lapin Mielenterveysseura, SPR, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Kemijärven taideyhdistys, Itä-Lapin työhönvalmennussäätiö, Työllisyysyksikkö, Vammaispalvelut, Taiteilijaresidenssi, eläkeläisyhdistykset ja kyläyhdistykset, Lapin opistopiiri, Kemijärven riistanhoitoyhdistys ry., Liikenneturva ja Aivoliitto). Yhteistyö alueen oppilaitosten ja muun sivistystoimen kanssa (kuten musiikkiopisto, kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja kirjastotoimet) on ollut luontevaa ja toimivaa. Perusopetuksen hankkeessa Harrastamisen Suomen malli, opiston opettajat ovat olleet käsityö- ja askartelukerhojen opettajina.

Opettajien koulutuksessa korostui yhteistyö Lapin opistopiirin kanssa mm. yhteisten hankkeiden puitteissa, joissa on koulutettu osaamisperusteisen kurssikuvauksen tekemistä.

Työmarkkinatuella tai peruspäivärahalla olevat saivat edelleen 50 %:n alennuksen kurssimaksuista. Alennuksia sai myös Kelan kotihoidontuella olevat. Myös perhealennukseen oli mahdollisuus, jos samalle kurssille osallistui aikuinen ja alle 20-vuotias samasta perheestä.

Muuta

Kemijärven 150 v juhlavuotta huomioitiin tekemällä virkatien päällystetyistä korkeista triptyyki, jonka suunnitteluun osallistui kaupunginjohtaja Atte Rantanen. Toinen juhlavuoden tapahtuma opistolla oli historiallisten luentojen sarja kevätlukukaudella.

Opetusta annettiin 48 eri toimipaikassa. Tiloja jouduttiin osin vuokraamaan yksityisiltä toimijoilta kaikissa toimialueen kunnissa. Opintoryhmät jatkoivat lakkautetuista kouluista Tapionniemessä, Pelkosenniemen alakoululla ja Savukosken Martilla. Kurssitoimintaa toteutettiin kylissä, mikäli tilat ja opettaja saatiin järjestettyä kohtuullisin kustannuksin. Toimintaa oli kaikissa toimialueen kunnissa kyläseurojen (esim. Joutsijärvi, Juujärvi, Kairala, Tapionniemi ja Tanhua), taloyhtiöiden, järjestöjen ja yhdistysten tiloissa.

Kansalaisopistojen liiton, Lapin opistopiirin sekä opetushallituksen kanssa yhteistyössä järjestettiin Kulttuurikeskuksessa ja Pyhätunturin Naavassa Kaamosseminaari, jossa osallistujia oli 62 henkilöä.

Kirjastopalvelut

Kemijärvellä on yksi kirjastopiste eli pääkirjasto. Se on osa Lapin kirjasto –ryhmää, johon kuuluu Lapin kaikki 21 kuntaa eli yhdellä kirjastokortilla on käytettävissä kaikkien Lapin kirjastojen aineistot ilmaiseksi. Verkkokirjasto lapinkirjasto.finna.fi –palvelussa voi uusia lainoja, varata aineistoa, tutkia erilaisia listauksia ja sen kautta pääsee e-aineistotarjontaan.

Kirjaston aukiolo jakaantuu palvelu- ja omatoimiaikaan: palveluaika ma-ke kello 10-18, to-pe kello 10-17, aattopäivinä 9-15 ja omatoimiaika 9-20 joka päivä palveluaikojen ympärillä. Vuonna 2021 kirjasto oli avoinna yhteensä 325 päivänä, aukiolotunteja oli 3114, joista palvelutunteja 1883 ja omatoimitunteja loput 1231.

Kirjastosta kotiin -palvelu

Kirjastossa otettiin käyttöön Kirjastosta kotiin -palvelu. Palvelun käyttäjäksi voi ilmoittautua henkilö, jolle on vaikea päästä kirjastoon esim. liikuntaesteiden tai puuttuvien yhteyksien vuoksi. Kirjasto ja asiakas tekevät kotipalvelusta sopimuksen, johon kirjataan kirjaston oikeus lainata asiakkaan kortille. Sopimuksia on tehty 5 kappaletta. Myllytuvalla on jatkettu käyntejä kerran kuu- kaudessa.

Omatoimikirjastohanke Heleposti kirjastoon päätökseen

Heleposti kirjastoon – omatoimikirjastohanke sai AVI:lta avustusta 12 000 € v. 2020. Omatoimiaika eli laajennettu aukioloaika otettiin käyttöön 2.5.2021. Jotta omatoimea voi käyttää, pitää asiakkaalla olla käytössään Lapin kirjaston kortti ja siihen liitetty PIN-koodi ja hänellä ei saa olla käyttörajoituksia. Omatoimeen on kirjaututtu 1812 kertaa, mutta kävijöiden määrä on korkea. Esim. viikonloppuisin kirjautuneita oli 995 henkilöä, kun samaan aikaan kävijöitä oli 1978 henkilöä eli jokaista kirjautunutta kohden oli toinen ei-kirjautunut, ehkä lapsi.

Kemijärven kirjasto -aiheisia **lehtiartikkeleita** ilmestyi Koti-Lappi -lehdessä 17 kappaletta.

Henkilöstö

Vuonna 2021 henkilökuntaa kirjastossa oli johtava kirjastonhoitaja, kirjastonhoitaja ja 2 kirjasto-virkailijaa. Maaliskuussa saatiin kirjastoon kirjastotyöntekijä kaupungin sisäisellä siirrolla. Oppisopimusta suorittava aloitti 1.8.2021. Kahden määräaikaisen työsuhde päättyi. Henkilökuntaa yht. 5,37 htv. Esimiehenä toimi kansalaisopiston rehtori.

Kävijät: kirjastossa kävi 36 328 henkilö kävijälaskurin mukaan.

Tilat: Edellisenä vuonna alkanut aineistojen siirto saatiin valmiiksi tammikuussa. Kirjastossa siirrettiin 87 % aineistosta toiseen paikkaan kahden kuukauden aikana. Kaunokirjallisuus siirrettiin lähemmäksi asiakaspalvelupistettä ja tietokirjat tilan perälle. Uudistamatta jäi lasten osaston erillinen huone ja osa kirjahyllyistä. Kesällä maalattiin ”matot” kirjaston eteen. Joulukuussa siirrettiin asiakaspalvelupiste uuteen paikkaan. Kirjaston asiakastilojen tuolit verhoiltiin uudestaan.

Tapahtumat, näyttelyt

Kemijärven 150 -juhlavuosi näkyi kirjastossa monissa tapahtumissa:

- kuukausittain vaihtuma näyttely Kemijärvi-aineistosta.
- Kemijärven lausijat lukivat kemijärveläisten runoilijoiden teoksia joka toinen viikko.
- Kirjastossa kerättiin Virkattu korkki -haasteeseen yli 300 korkkia. Tehdyt taulut olivat esillä heinäkuun ajan kirjastossa, josta ne siirrettiin kulttuurikahvioon.
- Taivaan tulet -näyttely kesä/heinäkuun ajan. Suositun näyttelyn avasi Päivi Kostamo ja Kari Väänänen.
- Järjestö- ja harrastemessujen aikaan kirjaston tiloissa oli Kemijärven lausijat, kansalaisopisto ja Taideyhdistys.
- Attendo Vanamo-hoivakodin asukkaiden taidenäyttelyn avasi kaupunginjohtaja Atte Rantanen ja hoivakodin johtaja Sissi Ahola.

Huhuu-lukufestivaali järjestettiin kaikissa Lapin kirjastoissa 4.-10.10. Kemijärvellä tehtiin Bongaa pöllö -suunnistus, jossa haettiin kirjastoon piilotettuja Suomen pöllöistä tehtyjä kuvia. Bongauksen suoritti yht. 185 lasta ja he saivat palkinnoksi Huhuu pinssin. Kirjastotyöntekijä luki satuja halukkaille, tilaisuuksiin osallistui 12 eri päiväkotijoukkoa ja yksi Hillatien pienryhmä. Festivaaliin liittyi Pöllöaskartelua: kirjastoon saatiin Pöllöpuu ja muita pöllöaskarteluja.

Kirjastossa kävi v. 2021 5 **kirjailijavierasta**.

Lukukoira vieraili kirjastossa 17 kertaa.

Kirjastossa pidettiin 7 ulkopuolisen tuottamaa **näyttelyä**. Esimerkkinä jo mainittujen lisäksi Valokammin ja Elokuvakerho Kinoksen näyttelyt.

Kirjaston **tiloja** käytti erilaiset yhdistykset kokous/koulutus/luentotilana yht. 31 kertaa. Tilojen käyttö on ilmaista kemijärveläisille yhdistyksille. Hiljainen tila Kuutio oli suosittu: sen käyttö on ollut päivittäistä. Tila on saanut kiitosta käyttäjiltä.

Joulukuussa luovutettiin 6 kappaletta asiakkaiden virkkaamia peittoja ja **Simot ja Siskot –joulukortteja** ikäihmisille yhteensä 170 kappaletta Kemijärven kotihoidon ja kotisairaalan käyttöön.

Yhteistyö

Askel-hanke järjesti kirjastossa naamiaiset 4.11. Lapsille oli jännittävää seikkailla pimeässä kirjastossa. Paikalla oli 122 henkilöä.

Kansalaisopiston kanssa yhteistyö on erinomaista. Kansalaisopisto käyttää kirjaston tiloja varsinkin tvt-opetuksessa, lisäksi esim. muistelu-, sukututkimus- ja kirjallisuuspiirit kokoontuvat kirjaston lehtisalissa kirjaston jo sulkeuduttua. Kansalaisopisto on käyttänyt koulutustilaa verkko- ja henkilöstökoulutuksiin sekä luentoihin. Kirjaston tiloissa pidettiin 26 kurssia, joihin osallistui 189 henkilöä. Maaliskuussa aloitettiin **Virkattu kortti -haastekeräys**, jossa keräyspisteinä oli kirjasto. **Heijastimia** tehtiin kirjastossa 1.10. ja **SeniorSurf**-päivänä 5.10. opastettiin uimahallilla ja kirjastossa kansalaisia digimaailmaan. Opettaja kävi neuvomassa **joulukorttien** askartelussa.

Kemijärven Lausujat jatkoivat runojen lukemista kirjastossa takan edessä. Tilaisuuksia oli 9 ja kävijöitä oli 84. **Kemijärven Kalevalaiset Naiset** aloittivat Kantelettaren lukemisen, kun Kalevala oli saatu loppuun. Lukuhetkiä oli 11 ja kuulijoita 93 henkilöä.

Nuorisopalvelujen kanssa yhteistyössä järjestettiin Pyöräilypäivä elokuussa ja Heijastinpäivä lokakuussa. Molemmat tapahtumat houkuttelivat sekä kirjastoon että nuorisotiloihin paljon osallistujia. Kiitosta sai **Pyöräilymiitin** laajentaminen koskemaan myös aikuisia. Liikenneturva esitelti uusia liikennemerkkejä ja piti Kahoot!-tietokilpailun. **Heijastinpäivänä** kirjastosta jaettiin 61 heijastinta, ja Liikenneturva oli siinäkin yhteistyökumppani. Nuorisopalvelut on järjestänyt pelitapahtumia kirjaston koulutustilassa.

Varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelujen kanssa yhteistyö on jatkunut. Lukion opetusta on järjestetty kirjaston koulutustilassa syksystä alkaen kaksi kertaa viikossa. Päiväkodeista on käyty kirjastossa aamuisin ennen kirjaston aukioloa. Eskarilaiset ovat jopa retkeilleet kirjastossa: satu- ja piirustus-tuokion jälkeen makkaranpaistoon on alettu innolla. Perusopetuspalvelujen kanssa on suunniteltu yhteistä sopimusta lukemisen edistämiseksi.

Kulttuuripalvelut

Yleistä

Kulttuuripalvelut tuottaa kulttuuripalveluja Kemijärven kaupungille yhteistyössä eri tahojen kanssa ja tukee kulttuurityötä tekeviä yhdistyksiä.

Avustukset, apurahat ja kulttuuripalkinto

Kulttuuriavustuksia vuonna 2021 jaettiin (yhteensä 14 000 euroa) seuraaville toimijoille: Elokuva-kerho Kinos ry, Itä-Lapin valokuvaajat ry, Kemijärven Kotikiekerö ry, Kemijärven Lausujat ry, Kemijärven Musiikkilyhdistys ry, Kemijärven taideyhdistys ry, Kemppateatteri ry, Koillis-Lapin Swing- ja kevyen sovitettun musiikin ry, Koillismaakunnan kirjoittajat ry, Naiskuoro Lauluilo ry.

Suomi-Venäjä-seura ry, Kemijärven Kalevalaiset naiset ry. Toiminta on vastikkeellista ja yhdistykset ovat haetun avustussumman suuruuden mukaan sitoutuneet järjestämään yhden tai useamman avoimen tapahtuman alueen asukkaille.

Kulttuuripalkinto (1000 euroa) myönnettiin **valokuvaaja Kalervo Kaisanlahdelle**, pitkäaikaiselle visuaalisesti korkeatasoisesti Kemijärven luontoa ja näkyvyyttä esille tuoneesta kulttuurityöstä.

Muu toiminta

Vuoden aikana järjestettiin kulttuuritapahtumia, joissa kaupungin kulttuuripalvelut oli kulttuurintuottajana, tilaajana tai yhteistyökumppanina tarjoten tiloja sekä muun muassa vahtimestari- ja salitekniikkapalveluja. Ylioppilasjuhla järjestettiin perinteisesti kulttuurisalissa. Kulttuuripalveluiden toteuttamana on järjestetty erilaisia tiedotustilaisuuksia, esim. SOTE-uudistukseen tai Boral Bioref-hankkeeseen liittyen.

Kemijärvi 150- juhlavuosi

Koronatilanteen takia useita tilaisuuksia on järjestetty striimattuna. Näin myös **musiikkiopiston 50. juhlavuoden konsertti** toukokuussa. Tärkeimpinä itse juhlavuoteen liittyvänä tilaisuutena kulttuurisalissa **kaupunginvaltuuston juhlakokous** tammikuussa ja **Kemijärvi 150-pääjuhla** 3. heinäkuuta. Keväällä Tiinaliisa Multamäen ja Jorgos Apostolakikisen teatterimusiikkiesitys *Kiven Aalto*.

Striimauksia katsoneet eivät ole tilastoituna kulttuurikeskuksen kävijämäärissä.

Juhlavuonna on järjestetty useita erikoisnäyttelyitä: **Kuvanveistotaiteen näyttely** entisessä Asusteen kiinteistössä kesällä ja syksyllä yhdessä Kemijärven Kuvanveistoviikkojen kanssa ikkunanäyttelynä. Näyttelyn kuratoi kuvanveistäjä **Urpo Kärri**.

Samoin Taivaan Tulien aukion Pohjoislaidalla ns. Kukkola-kiinteistössä on järjestetty kolme erillistä taidenäyttelyä: **U.J. Särkelän näyttely**, jossa kesällä esillä noin 30 taiteilijan teosta. Teoksia ei ole nähty aiemmin julkisuudessa, ja ne ovat taiteilijan perikunnan omistamia.

Samassa tilassa on syksyllä järjestetty ikkunanäyttelynä **Kemijärvellä vaikuttaneiden taiteilijoiden näyttely**, teokset ovat Kemijärven kaupungin omistamia. Kemijärven Taideyhdistyksen kanssa on kesä- ja heinäkuussa järjestetty Taivaan Tulien aukion läheisyydessä yhdistyksen kaikille avoin **taidetapahtuma/taidekahvila**, jossa kokonaiskävijämäärä noin viiden viikon aikana yhteensä noin 1000 hlö.

Juhlavuoden syksyllä järjestettiin teatteriväen **Kouta-tapahtuma**, johon tuli alan osallistujia ympäri Lappia ja järjestäjiä ympäri Suomea. Tapahtuman yhteydessä paikallinen Kemppeateatteri ry järjesti viimeisen esityksen parannetusta näytelmästä, **Lyyli**. Produktion useampien esitysten yhteiskävijämäärä ylsi lähes tuhanteen.

Kulttuurikeskuksen tilat

Kulttuurikeskuksen tilat ovat olleet käytössä vallitsevien koronarajoitusten mukaisesti. Kulttuurikeskuksen näyttelytilat ovat olleet lähes normaalisti käytössä ja vuoden aikana omissa tiloissa esillä oli 11 näyttelyä. Kulttuurikeskuksen kahviossa ja salissa tiloissa on pidetty kansalaisopiston luentoja erilaisissa muodoissa, jotka on toteutettu normaali luentoina sekä etäluentoina. Kahvioon hankittu suuri TV-näyttö, jonka kautta on järjestetty etätilaisuuksia ja kuunneltu luentoja.

Elokuvatoiminta on toteutunut Movie Company Simo Alatalon toimesta kuten aikaisemminkin, mutta myös siellä koronarajoitukset näkyivät katsojamäärissä. Myös elokuvakerho Kinos on järjestänyt elokuvanäytöksiä.

Kulttuurikeskuksessa järjestettyjen tapahtumien laskennalliset kävijämäärät:

Kulttuurikeskuksessa kävijöitä noin 9219 kävijää, mikä on noin puolet normaalista kävijämäärästä. Tapahtuma kertoja yhteensä 314 joista kulttuuritapahtumia 182.

Liikuntapalvelut

Vuoden 2021 aikana Korona-virus vaikutti yleisesti niin toiminnan määrään kuin kävijämääriin kaikissa sisäliikuntapaikoissa.

Kylpylä-uimahalli Poukama

Poukaman kävijämäärä oli 62 011(2020: 52 208) (2019: 63 701). Kylpylä-uimahalli Poukama oli avoinna seitsemänä päivänä viikossa ja hallin huoltotauko oli 17.7.-8.8.2021.

Uimakoulut

Poukamassa järjestettiin lapsille uimakouluja ajalla 31.5.–24.6. Ryhmiä oli 5 (3 ryhmää 6–7-vuotiaat ja 2 ryhmää 8–9 vuotiaat, yhteensä 32 h). 10–12-vuotiaiden ryhmä ei toteutunut vähäisen kiinnostuksen vuoksi. Lisäksi opetusta annettiin Savukosken uimakouluryhmälle 7.–11.6. yhteensä 5 h. Uimakouluihin osallistui yhteensä noin 70 oppilasta.

Koulujen uimaopetus

Kemijärven kaupungin alakoulun oppilaat osallistuivat uinninopetukseen opetussuunnitelman mukaan, 1–4 lk 6 kertaa ja 5–9 luokat 2 kertaa.

Pelkosenniemen luokat 1–9 kävivät kaikki 2 kertaa uimaopetuksessa keväällä ja syksyllä. Syksyllä opetuksessa kävivät myös Ivalon 6 lk oppilaat (46) 2 kertaa ja Posion 5–6 luokat neljä kertaa/ryhmää.

Erityisliikunnanohjaus

Erityisryhmien liikunnanohjaajan ryhmäkuntoutuksia oli 3062 käyntikertaa (2021: 2167) (2019; 5578) . Pelkosenniemen ja Savukosken kunnat ostivat asukkailleen erityisryhmien kuntoutusta kerran viikossa tammi-toukokuun ja syys-joulukuun aikana 135 käyntikertaa.

Elokuusta 2021 erityisliikunnanohjausta on ollut tarjolla ti-to välillä ohjaajan jäätyä osa-aikaeläkkeelle ja tehden 60 % työaika.

Liikuntahalli

Liikuntahalli monipuolisena urheilu- ja kuntoilupaikkana oli avoinna kouluille ja vuoron varanneille yhteisöille viitenä päivänä viikossa ma - pe klo 8–16 ja yleisölle, seuroille ja ryhmille 16–21. Viikonloppuisin hallia käyttivät muutamat urheiluseurat/erillistapahtumat, Crossfit- ja vuosikorttiasiakkaat.

Kausikortin ja sähköisen avaimen lunastaneille halli oli käytettävissä ma-su klo 5–23 välisen ajan.

Liikuntahallin kävijämäärä vuonna 2021 oli 52 591 (2020: 44 513) (2019: 57 232). Liikuntahallin käyttötuntimäärä (varatut vuorot, erillistilaisuudet ja koulukäyttö) oli 4245 h (2020: 2687 h), (2019: 5002 h).

Liikuntahalli oli avoinna kesäkuussa arkipäivisin 13.00–20.00 ja sen mahdollisti opiskelijan palkkaaminen kesäkuussa.

Liikuntahallin kuntosaliin hankittiin kevään ja joulukuun 2020 aikana uutta välineistöä noin 44 000 €:lla, mikä vaikutti erittäin positiivisesti kuntosalin kävijämäärään ja käyttöasteeseen vuonna 2021.

Pure Wellness Kemijärvi oy:n Crossfit-salin kävijämäärä oli 12 837 vuonna 2021.

Muu toiminta

Liikuntahallin iltavalvontapalvelu ma-pe klo 16.00–21.15 ostettiin edellisvuosien tapaan kemijärveläisiltä urheiluseuroilta 15 €:n tuntihintaan. Valvontaan osallistui 7 urheiluseuraa.

Urheiluseurojen vastikkeellista perusavustusta sai 7 seuraa yht. 5 000 € (v. 2020: 10 seuraa/5 000 €). Vastikkeellisuus ei tuottanut toivottua tulosta.

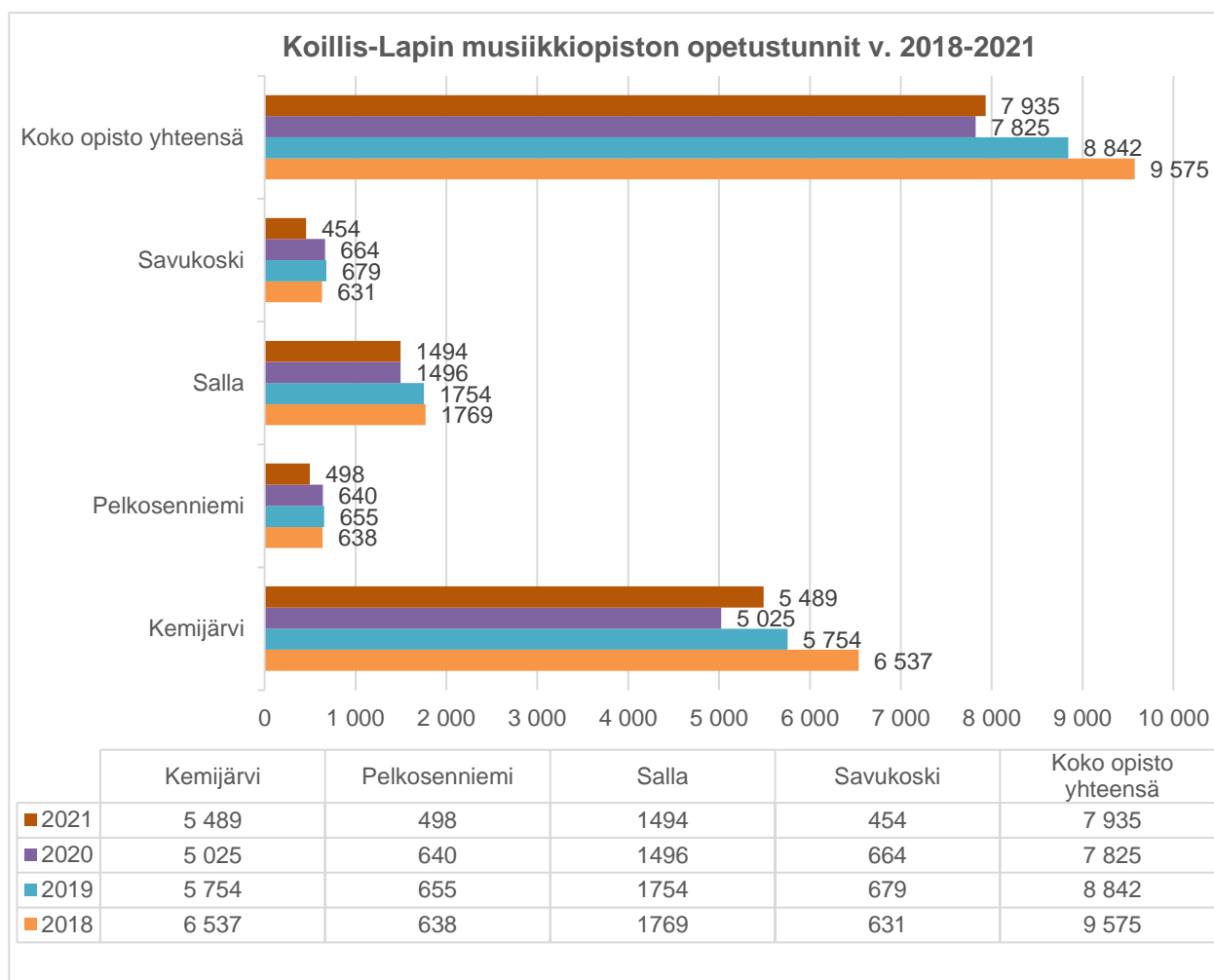
Kemijärven Jäähalli Oy:lle myönnettiin edelleen toiminta-avustusta 105 000 €.

Omien toimintojen lisäksi Liikuntapalvelut ja sen henkilökunta on osallistunut yhteistyössä tapahtumiin hoivapalveluiden, kansalaisopiston, koulujen ja järjestöjen kanssa.

Koillis-Lapin musiikkiopisto

Yleistä

Koillis-Lapin musiikkiopisto on alueellinen taideoppilaitos, jonka tehtävänä on järjestää taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista musiikin ja tanssin opetusta. Opetuksen tavoitteena on luoda edellytyksiä hyvän musiikki- ja tanssisuhteen syntymiselle ja elinikäiselle harrastamiselle sekä antaa alan ammattiin tähtääville valmiudet alan ammattiopintoihin. Musiikkiopisto hyväksyttiin lakisääteisen valtionosuuden piiriin vuonna 1987. OKM:n järjestämisluvan mukaisesti opetusta järjestetään Kemijärven kaupungissa sekä Pelkosenniemen, Sallan ja Savukosken kunnissa. Uusi kuntasopimus tuli voimaan 1.1.2014.

Kuvio 1. Musiikkiopiston opetustuntimäärät kunnittain vuosina 2018-2021.

Toiminta

Opetusta annettiin opetussuunnitelman mukaisesti musiikkileikkikoulussa, musiikin perus- ja opistotasolla solistisessa pääaineessa, tanssissa, musiikin perusteissa sekä yhteismusisoinnissa, kuten kuoroissa, puhallin- ja jousiyhtyeissä ja -orkestereissa sekä musiikkiteknologiassa. Etäopetusta on annettu sekä solistisissa- että yleisissä aineissa koronapandemian rajoitettua lähiopetusta. Tuntimäärän toteutumiseen ovat vaikuttaneet taloudelliset tekijät, oppilaaksi pyrkivien määrä, opetushenkilöstön saatavuus sekä koronaepidemia.

Opetusta annettiin 15 instrumentissa: laulu, piano, urut, harmonikka, kitara, viulu, sello, huilu, nokkahuilu, huuliharppu, klarinetti, saksofoni, sähkökitara, sähköbasso ja lyömäsoittimet. Kursikorvaavuuksia toteutettiin yhteistyössä toiminta-alueen kuntien toisen asteen oppilaitosten kanssa: musiikkiopiston suoritukset korvaavat seutukunnan lukioiden musiikin kurseja.

Oppilaat

	2017	2018	2019	2020	2021
Kemijärvi	125	120	112	112	118
Pelkosenniemi	26	14	15	20	13
Salla	46	48	48	45	42
Savukoski	16	16	17	17	16
Musiikkileikkikoulu (sis. myös sivukuntien oppilaita)	22	10	19	27	32
Tanssi (sis. myös sivukuntien oppilaita)	28	41	47	55	49
Ryhmäopetus (orkesteri, kuorot, soitinvalmennus)	38	35	25	18	14
Yhteensä	301	284	284	294	284
Tasosuoritukset:					
Solistinen pääaine	33	29	40	19	30
Yleiset aineet (hahmotusaineet ja yleinen musiikkitieto)	28	47	46	29	21
Opistoasteen tutkinnot	0	2	1	0	1
Perusasteen päättötodistus	0	6	1	5	5
Opistoasteen päättötodistus	0	0	3	0	0
Konsertit ja musiikkilaisuuudet					
Soitinesittelyt kouluilla ja päiväkodeilla	-	-	-	33	32

Hankkeet

Musiikkiopiston toimintaa on kehitetty hankerahan avulla hankkimalla soittimia, ajantasaista laitteistoa sekä kouluttamalla opettajia.

Opetushallitus myönsi kesällä 2020 rahoituksen kahteen hankkeeseen: Etäopetuksen kehittäminen (OPH 5 439 €) hankkeen tarkoituksena on kehittää etäopetusta ja tarjota kaikille opettajille ajantasainen laitteisto sekä koulutusta erilaisista etäopetusmahdollisuuksista. Matti Ruippo koulutti opettajia etäopetuksen mahdollisuuksista ja miten hyödyntää erilaisia selainpohjaisia sovelluksia työssään.

Harmonikkaorkesterin perustaminen yhdessä Kuusamon ja Lapin musiikkiopiston kanssa (OPH 7 399 €)

Hankkeille on myönnetty jatkoaika kesään 2022 saakka koronapandemiasta johtuen

Opetushallitus myönsi rahoituksen hankkeelle Kaikki säveltämään! kesällä 2021. (OPH 8 935 €). Säveltäjät Sanna Ahvenjärvi ja Tapio Lappalainen kouluttavat opettajia ja oppilaita säveltämisen pedagogisten taitojen kehittämisessä.

Keväällä 2020 Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi erityisavustusta 11 000€ koronapandemiasta johtuen. Avustuksen käyttöaika jatkettiin toukokuun loppuun 2021. Rahoituksen avulla on hankittu mm. pleksejä, etäopetusvälineistöä sekä striimattu konsertteja.

Tapahtumat

Musiikkiopiston 50-vuotisjuhlavuoden kunniaksi tehtiin konserttitallenteita jokaisesta toiminta-alueen kunnasta sekä 50-vuotis historiikki joka julkaistiin musiikkiopiston Youtube kanavalla. Historiikkia on katsottu yli 900 kertaa.

Esiintymistapahtumia ohjelmapyynnöt mukaan lukien oli 23. Kaksi päätöskonserttia striimattiin joulukuussa. Tapahtumien määrän vähenemiseen vaikutti koronapandemian aiheuttamat rajoitukset. Koulu- ja päiväkotivierailuja tehtiin 32 kertaa. Viulunsoitonopettaja järjesti alakoululaisille viulukerhoja koulun tiloissa.

Henkilöstö

Musiikkiopiston henkilöstön kokonaismäärä oli 20, josta päätoimisia oli 9, määräaikaista sivutoimisia tuntiopettajia oli 5, vakituksia tuntiopettajia oli 6, (joista 2 yhteispäätoimista) sisältäen virkavapaalla olevat sekä työsuhteensa vuoden aikana päättäneet.

Talous

Opetustuntiperusteista valtionosuutta saatiin 449 744 euroa. Valtionosuus jakautui kunnille toteutuneiden opetustuntien mukaisessa suhteessa seuraavasti: Kemijärvi 311 132,90 € (69,18 %), Salla 84 687€ (18,83 %), Pelkosenniemi 28 199 € (6,27 %) ja Savukoski 25 725€ (5,72 %). Yhteiset hallinnolliset menot jakautuvat samassa suhteessa. Muut tulot muodostuvat lukukausimaksuista, kunta-osuuksista ja hankerahoituksista.

Musiikkiopiston rehtorin virka täytettiin 1.8. 2021 alkaen täydellä opetusvelvollisuustuntimäärällä (9h/vk). Samalla lakkautettiin pianonsoiton opettajan päätoimi sekä toimistosihteerin työaika lyhennettiin 60%.

Yhteistyö

Musiikkiopisto toimii hyvässä yhteistyössä toiminta-alueen kuntien hallinnon ja oppilaitosten kanssa. Yhteistyön muotoja ovat mm. esikoulu-, koulu- ja kirjastovierailut, soitinesittelyt, musiikkiopintojen hyväksi luettavuus lukio-opinnoissa ja musiikkiteknologiaopetuksen tarjoaminen seudun lukioihin. Musiikkiopisto järjestää esiintyjä toiminta-alueensa kuntien ja järjestöjen tilaisuuksiin ja palvelutaloille.

Nuorisopalvelut

Yleistä

Nuorisopalvelujen toimintaan sisältyi etsivä nuorisotyö, nuorisotilatoiminta, osallisuutta edistävä toiminta (nuorisovaltuusto), järjestötyö, kulttuurinen ja liikunnallinen nuorisotyö, leiri- ja retkitoiminta ja nuorisotiedotus. Ennaltaehkäisevä nuorisotyö kulkee mukana kaikessa nuorisopalvelujen toiminnassa.

Etsivä nuorisotyö 2021

Kemijärven etsivä nuorisotyö on toiminut syksystä 2011 alkaen. Lapin aluehallintovirasto on myöntänyt erityisavustusta vuosittain etsivän nuorisotyön toimintaan, vuonna 2021 erityisavustusta saatiin 30 000 €, 1 HTV:lle. Viime vuoden aikana etsivä nuorisotyö tavoitti 57 nuorta, iältään 13-alle 29-vuotiaita. Toimiva verkostoyhteistyö ja yhteiset toimintamallit mahdollistavat nopean avun saamisen nuorelle. Korona viruksen vuoksi, etsivä nuorisotyö toimi osittain rajoitusten mukaisesti verkossa, jossa tavoitettiin nuoria verkkosovelluksien avulla: Discord, Facebook, Snapchat, WhatsApp sekä Instagram. Etsivän nuorisotyön asiakas kyselyn mukaan, heidän elämän- ja arjenhallintansa on parantunut huomattavasti, sillä etsivässä nuorisotyössä otetaan

huomioon nuoren itsemääräämisoikeus ja taataan heille turvallinen sekä luotettava aikuinen kulkemaan nuoren rinnalla, niin kauan kuin nuori itse sitä haluaa.

Etsivän nuorisotyön järjestämä matalan kynnyksen kohtaamispaikka ”Cafe Cappuccino” 16- alle 29 –vuotiaille nuorille ja nuorille perheille kokoontui nuorisotila kämpällä maanantaisin klo 15–19 kouluvuoden aikana. Kävijöitä kahvilassa vuonna 2021 oli 210 (kahvilan aukiolopäivät vähenivät koronaviruksen vuoksi, joka vaikutti kävijöiden määrän hienoiseen laskuun, kun tilat olivat suljettuna koronan vuoksi). Kahvilassa on alkanut käymään nuoria lapsiperheitä, joiden ansiosta kahvilassa vallitsee rauhallinen ja arvostava ilmapiiri. Kahvila on löytänyt paikkansa ja kävijöitä on keskiarvollisesti noin 7hlö/ ilt. Kahvila toimii maanantaisin nuorisotila kämpällä.

Perusnuorisotyö

Nuoriso-ohjaajat toimivat koulujen kanssa yhteistyössä tehden ennalta ehkäisevää nuorisotyötä ja vastasivat koulujen tarpeeseen luokkien ryhmäytymisessä, joissa aiheina oli mm. sosiaalinen vahvistaminen, koulukiusaaminen, luokka hengen parantaminen ym.

Nuorisopalveluiden ohjaajat toteuttivat verkko nuorisotyötä, nuorten suosimissa verkkopalveluissa: Discord, Facebook, Instagram, Snapchat, WhatsApp ja TikTok. Nuoret löysivät kiitettävästi työntekijät verkon kautta.

Nuorisotilatoiminta

Nuorisotila kämpä on ollut avoinna neljänä päivänä viikossa, tavoittaen 2721 nuorta vaikkakin kämpä oli suljettuna välillä korona- viruksen vuoksi. Kämpällä toteutettiin kokki- kerhoa, tietovisoja, elokuvailtoja ja peliturnaus päiviä.

Tapahtumat-, leiri-, kerho- ja retkitoiminta

Vuoden 2021 aikana järjestettiin 73 kpl lapsille ja nuorille suunnattua tapahtumapäivää/tilaisuutta, nuorisopalvelujen omana toimintana tai yhteistyössä nuorten parissa toimivien tahojen kanssa. Tapahtumia mm. olivat, pääsiäisralli, katupäivystys (päättäjäsissä), Discot, ulkoilu- ja valokuvahaaste. Pyörämiitti ja heijastinpäivä tapahtui yhteistyössä liikenne turvan ja kirjaston kanssa.

Leirit: hiihtolomaviikon leiri peruuntui (korona), kesälomaleirit Askeleen kanssa 3-6 luokkalaisille, Seikkaillen kesään leirit (fatbike/maastoratsastus, paintball + keilaus, koskenlasku ja unelmien pyöräilypäivä), syyslomaleirit (Minecraft ja frisbeegolf). Kesän leireillä käytiin vierailmassa Sallan kunnan nuorisotyön aktiviteetteihin.

Nuorisopalvelut olivat mukana järjestämässä koululuokkien **ryhmäytymispäiviä** 2– tuleville 9. luokkalaisille hillatien yhtenäiskouluun sekä Uskalla sanoa ei – leirejä (3 leiriä) uusille 7 –luokkalaisille. Ohjaukseen osallistuivat nuoriso-ohjaajat ja etsivä nuorisotyö. Kerhotoimintana järjestettiin 6–8-vuotiaiden liikuntakerho, nuorisotilakävijöille kokkikerho sekä nuorille frisbeegolf-kerho liikuntahallilla.

Nuorisotyöntekijät olivat seuraavissa yhteistyökumppaneiden järjestämässä tapahtumissa mukana: Fortnite Pohjois-Suomen mestaruus karsinnat ja finaali (Uni Gaming), fantasiaseikkailu ja lumiukkopuisto.

Kemijärvi 150 vuotisjuhlan tapahtumat

Nuorisotyöntekijät järjestivät juhlan kunniaksi seuraavat tapahtumat:

- Disco yhteistyössä Kemijärven VPK:n kanssa, jossa kävijöitä oli 130 lasta/nuorta.
- Päk tu 1987, kämpällä muisteltiin lehtileikkeiden, kuvien ja videoiden avulla nuorisotoimintaa vuodesta 1987 alkaen.
- Ehtaa tavaraa tapahtuman taivaan tulien aukiolla 2.7. ja ohjelmaa oli vauvasta vaariin. Tapahtuma keräsi noin 1200 henkilöä. Esiintyjät koottiin entisistä Kemijärveläisistä, joita oli taikuri Juha-Matti Ristiharju, Kähinäpate alias Paulus Kiviniemi yhdessä Ecollektiivin jäsenten kanssa, jotka myös olivat entisiä Kemijärveläisiä sekä 80-luvun Kemijärveltä pinnalle nousseet Bat ja Ryyd. Mimi ja Kuku viihdyttivät lapsia.

Nuorisovaltuusto – nuoret vaikuttajat Kemijärvi

Keväällä 2021 nuorisovaltuustossa oli edustus ammattiopistosta, lukiosta, Hillatieltä, Isokylältä ja Särkelän koululta, yksi jäsen + varajäsen /koulu. Nuorisovaltuusto kokoontui noin 1/kk. Syksyllä 2021 nuorisovaltuusto muuttui, sillä peruskoulut yhdistyivät ja valtuuston edustus koostuu 7–9 luokkaisista 1 hlö/luokka ja lukion sekä ammattiopiston nuorista. Nuorisovaltuusto tarjoaa kemijärveläisille nuorille mahdollisuuden olla mukana kunnallisessa päätöksenteossa, edistää nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kannustaa nuoria osallistumaan ja vaikuttamaan yhteiskunnallisiin asioihin. Nuorisovaltuustosta on edustus hyvinvointi- ja teknisessä lautakunnassa puhe- ja läsnäolo-oikeudella.

Nuorisoyhdistysten ja nuorten toimintaryhmien toiminnan tukeminen

Nuorisopalvelujen talousarvioon oli varattu 5 000 euron kohdeavustusmääräraha. Määrärahaa voi hakea ympäri vuoden. Nuorisopalvelut myönsivät lukion oppilaskunnalle sekä frisbeegolf seuralle avustukset.

Hankkeet

Lasten ja nuorten paikalliseen harrastustoiminnan järjestämiseen Lapin aluehallintovirasto myönsi **4600** euroa vuosille 2021–2022. Hankerahaa saatiin 7–18-vuotiaiden lasten ja nuorten päiväleiritoiminnan järjestämiseen. Äksönit lomalla -toimintaa järjestettiin kesä-, ja syyslomien aikana. Toimintoihin osallistui 68 lasta/nuorta. Hankerahaa saadaan käyttää vielä talviloman 2022 leiritoimintaan.

Etsivä nuorisotyö -hanke sai Lapin AVI:lta **30 000** euroa vuodelle 2021, yhden etsivän nuorisotyöntekijän palkkausmenoihin.

Erityisavustus nuorisualan alueelliseen ja paikallisen toiminnan kehittämiseen

Lapin AVI myönsi vuonna 2019 Kemppa Kartalla hankkeelle **8000** euroa. Kemppa kartalla hankkeen avulla on kehitetty perus- ja etsivässä nuorisotyössä niille nuorille toimintaa, joiden nähdään olevan syrjäytyneitä tai syrjäytymisuhan alaisena sekä toteutetaan kohdennettua ennaltaehkäisevää nuorisotyötä, jolla tuemme lasten ja nuorten hyvinvointia; yhteisöllisesti, yhteiskunnallisesti ja kulttuurisesti. Tätä hanketta käytetään etsivän nuorisotyön kehittämiseen, tärkeimpänä kohteena syrjäytymisen ehkäisy. AVI:lta pyydettiin jatkoaikaa hankkeelle, kun korona-viruksen vuoksi ei ole pystytty käyttämään hanke rahaa ja lupa siirtoon myönnettiin, joka jatkui 31.8.2021 saakka.

Henkilöstö

Nuorisopalveluiden henkilöstöön kuului, etsivä nuorisotyöntekijä ja kaksi nuorisiohjaajaa. Toinen nuorisiohjaaja työskenteli lokakuun 2021 alkaen 80 % työajalla.

Etsivä nuorisotyö ja perusnuorisotyö ovat tärkeää ennaltaehkäisevää työtä. Yksi syrjäytynyt nuori tulee maksamaan yhteiskunnalle 28 000 e/vuosi, 40 ikävuoteen mennessä 1,2 miljoonaa euroa.

PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT

Perhepalvelut ja aikuisten psykososiaaliset palvelut yhdistettiin 1.1.2021 alkaen perhe- ja sosiaalipalveluiden vastuualueeksi. Vastuualueen esihenkilönä toimii johtava sosiaalityöntekijä. Vastuualueelle kuuluvat aikuis- ja perhesosiaalityö, perhe- ja mielenterveysklinikka, kuntoutusyksikkö Karpalo, päihde- ja mielenterveysasiakkaiden avokuntoutus ja työllisyydenhoito.

Lastensuojeluilmoituksia tehtiin vuonna 2021 149 kpl ja ilmoitukset koskivat 93 eri lasta. Yleisimmät ilmoitusperusteet olivat lapsen päihteidenkäyttö, koulunkäynti, lapsen väkivaltainen käyttäytyminen ja perheväkivalta. Ilmoituksia tuli myös vanhempien jaksamiseen ja psyykkiseen vointiin liittyen. Alle 18-vuotiaista tuli yhteydenottoja sosiaalihuoltoon yhteensä 24 ja ennakkollisia lastensuojeluilmoituksia tuli yksi. Palvelutarpeen arviointeja, joissa selvitettiin lastensuojelun tarve valmistui vuoden aikana 64 kpl. Vuoden aikana aloitettiin lastensuojelun avohuollon asiakkuus 16 lapselle. Lastensuojelun avo- ja jälkihuollon asiakkuuksia päätettiin vuoden aikana 10. Palvelutarpeiden arvioinnit tehtiin lakisääteisessä kolmessa kuukaudessa lähes sataprosenttisesti. Huostaanottoja tehtiin vuoden aikana yksi ja vuoden aikana huostassa oli yksitoista lasta.

Perhesosiaalityössä oli vuoden aikana asiakkaana 129 lasta. Sosiaalihuoltolain mukaisena tukitoimena 17 lapselle on järjestetty tukiperhe ja lapsiperheiden kotipalvelua on saanut kuusi perhettä. Tukiperhetoimintaa on järjestetty omana toimintana ja ostopalveluna. Lapsiperheiden kotipalvelu on järjestetty ostopalveluna. Perhe- tai sosiaaliohjaajan ja terveydenhoitajan yhteisneuvola toteutui vuoden 2021 aikana kaksitoista kertaa. Perheohjaaja ja sosiaaliohjaaja ovat osallistuneet neuvolan perhevalmennuksen yhteen valmennuskertaan kolmesti.

Vähävaraisten maskien jakoa jatkettiin Sortteerissa koko vuoden. Vuoden aikana maskeja jaettiin yli 70000 kappaletta.

Välivuokrausmallista luovuttiin vuoden 2020 lopussa ja käyttöön otettiin tuetun asumisen malli. Tuetussa asumisessa kullekin asiakkaalle mietitään yksilölliset tukitoimet asumisen turvaamiseksi. Asiakkaiden raha-asioiden hoidosta sosiaalitoimi on vastannut välitystilin kautta 41 asiakkaan osalta. Uusia asiakkaita välitystilille tuli vuoden aikana seitsemän. Haastetta välitystilin hoidossa aiheutuu asiakkaiden aiempaa epäsäännöllisemmistä tuloista. Työikäisten osalta yhteydenottoja ja ilmoituksia sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi tuli vuoden aikana 82.

Perheoikeudellisten palveluiden tarve on määrällisesti vähentynyt. Perheiden tilanteet ovat kuitenkin monimutkaistuneet ja sopimusneuvottelut ovat vievät entistä enemmän aikaa. Toisista kunnista tulleita virka-apupyynnöitä sopimusten laatimiseksi on tullut entiseen tapaan. Sosiaalityöntekijä ja sosiaaliohjaaja suorittivat loppuun perheasioiden sovittelijan koulutuksen ja nyt perheasioiden sovittelu on järjestetty lakisääteisesti. Tuettuja ja valvottuja tapaamisia on järjestetty kaupungin omana toimintana sekä ostopalveluna.

Sosiaalipäivystyksen etupäivystys virka-ajan ulkopuolella ostettiin Rovaniemen kaupungilta ja takapäivystys järjestettiin seudullisena yhteistyönä Kemijärven, Sallan, Savukosken, Pelkosenniemen ja Posion kuntien kesken. Virka-aikaisesta sosiaalipäivystyksestä vastaavat kaupungin sosiaalityöntekijät oman toimen ohella. Sosiaalipäivystäjät suorittivat kriisityön koulutuksen. Sosiaalipäivystys vastaa akuutin kriisin ensivaiheen psykososiaalisesta tuesta. Virka-ajan ulkopuolisia sosiaalipäivystystapahtumia oli vuoden aikana 155.

Sosiaalityöntekijöiden osalta oli rekrytointivaikeuksia. Vakituisten viranhaltijoiden poissaoloista aiheutuneisiin sijaisuuksiin ei ollut saatavilla laillistettuja sosiaalityöntekijöitä vaan sijaisuudet saatiin täytettyä osittain loppuvaiheen sosiaalityön opiskelijoilla. Tilanne on kuormittanut huomattavasti sosiaalityöntekijöitä. Perheohjaajan sijaisuus täytettiin sosiaaliohjaajalla.

Osallistuttiin Rakenteellinen sosiaalityö Lapissa-hankkeeseen ja otettiin hankkeen tuella käyttöön sosiaalinen raportointi. Sosiaalisen raportoinnin avulla nostetaan esille sosiaalityössä havaittuja ilmiöitä. Sosiaalinen raportointi on yksi lakisääteisen rakenteellisen sosiaalityön väline.

Tulevaisuuden sotokeskus -hankkeen kanssa jatkettiin perhekeskustoimintamallina käyttöönottoa Kemijärvellä. Kemijärvellä on jo käytössä paljon perhekeskustoiminnan tapoja ja nämä käytössä olevien toimintatavat kuvataan perhekeskuskäsikirjaan. Järjestettiin kaksi työpajaa perhekeskustoimintaan liittyen.

Lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu

Palvelu	2017	2018	2019	2020	2021
Lastensuojeluilmoituksia	146	207	200	201	149
Lastensuojelutarpeen selvityksiä	66	66	57	59	64
Avohuollon asiakkaita	66	52	52	36	41
Kiireellisiä sijoituksia	2	3	11	4	2
Huostaanotettuja	7	9	10	13	11
Avohuollon sijoituksia	11	12	12	9	5
Jälkihuollon palveluissa	5	5	2	3	4

Lastensuojelun laitos- ja perhehoito

Lastensuojelun hoitopäivät	2017	2018	2019	2020	2021
Perhekodit ja lastensuojelulaitokset	2 614	3 359	2 935	2 321	1910
Sijaisperhehoito	1 427	1 773	2 119	2 377	2001
Ensi- ja turvakodit	105	0	0	0	24

Lastenvalvojan vahvistamat sopimukset ja tehdyt selvitykset

Palvelu	2017	2018	2019	2020	2021
Elatussopimukset	91	94	62	64	55
Isyys selvitykset	24	13	29	24	24
Huolto- ja tapaamisoikeussopimukset	59	66	59	25	19

Perhe- ja mielenterveysklinikalla on tarjottu päihde- ja mielenterveyslain mukaisia palveluita, perheneuvolapalveluita, puheterapiaa ja toimintaterapiaa. Yhden sairaanhoitajan tehtävä täytettiin vakinaisesti ja klinikalla on yhteensä kolme sairaanhoitajaa, yksi lähihoitaja, puheterapeutti ja sosiaalityöntekijä. Puheterapeutti on työskennellyt osa-aikaisesti ja tämän vuoksi puheterapeutin palveluita hankittu myös ostopalveluna. Perhe- ja mielenterveysklinikalla on ollut säännöllisesti lastenpsykiatrin, nuorisopsykiatrin ja aikuispsykiatrin vastaanottoja. Palveluiden piiriin on päässyt ilman jonotusta lukuunottamatta puheterapeutin palveluita. Palveluita on annettu lähi- ja etävastaanotoilla. Korvaushoidossa on ollut kaksi asiakasta. Erikoissairaanhoidossa psykiatrian hoitopäivät ovat edelleen nousussa. Taustalla monia syitä koronan lisäksi.

Asumisyksikkö Karpalo muutti vesivahingon seurauksena toukokuussa väistötiloihin Sairaala Lapponian E-siipeen. Kesäkuun alusta alkaen Karpalolle vuokrattiin tilat Vesapolulta. Muuton myötä Karpalon asukaspaikat vähenivät. Asukaspaikkoja on Vesapolun tiloissa 15. Karpalossa järjestetään tehostettua palveluasumista (10) ja palveluasumista (11).

Mielenterveys- ja päihdeasiakkaille järjestettiin päivätoimintaa Toimintatorpalla. Asiakkaita on käynyt Toimintatorpalla kulukorvauksella tai kuntouttavan työtoiminnan sopimuksilla. Lisäksi on järjestetty erilaista ryhmätoimintaa ja ryhmätoiminnan osalta on tehty yhteistyötä Saura-säätiön kanssa. Keskustassa toimiva asukastupa Raatipirtti muutti keväällä 2021 Vapaudenkadulle entisen sosiaali- ja terveysosaston tiloihin. Raatipirtillä on jaettu vapaaehtoisten toimesta kauppojen hävikkiruokaa, jolle on ollut tarvetta. Tilojen käytön tehostamiseksi ja henkilöstöresurssien riittävyyden takaamiseksi Toimintatorpan ja Raatipirtin toiminta yhdistettiin ja toiminnalle vuokrattiin tilat Metsämiehentieltä. Asiakkaat äänestivät uuden paikan nimeksi Mettis. Mettiksensä kanssa samassa talossa on kolme tukiasuntoa. Päivätoiminnan kävijöiden määrä on vaihdellut 15-30 henkilön välillä. Koronan vuoksi ryhmätoimintaa rajoitettiin maaliskuussa ja lisäksi aukioloaikoja on supistettu hetkittäin, koska työntekijöitä on ollut ns. koronatöissä.

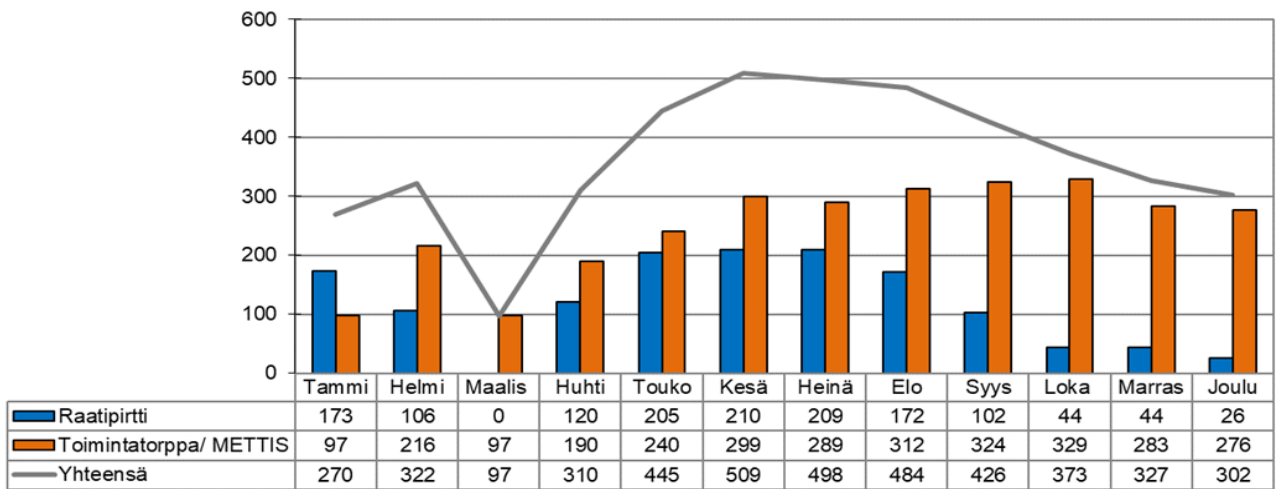
Vahtimestaripalvelut on pikkuhiljaa vakiintuneet ja heitä hyödynnetään yhä useammin eri yksiköissä aina tarpeen mukaan. Vahtimestarin palvelut ovat käytettävissä 24/7. Osa päivästä on ns. aktiiviaikaa ja loput vuorokaudesta varalla oloa, jolloin heidät voidaan hälyttää tarvittaessa. Molemmilla vahtimestareilla on sote-alan koulutus ja he suorittavat oppisopimuksella turvallisuusalan perustutkintoa. Tämä mahdollistaa vahtimestareiden monipuolisen käytön eri tehtävissä.

Digitalisaatio osaksi arkea -hanke päättyi 30.6.2021. Hankkeen kohderyhmänä olivat perhe-, mielenterveys- ja päihdetyön asiakkaat sekä työntekijät. Hankkeessa oli pääasiallisena tavoitteena lisätä kohderyhmään kuuluvien digitalisaatioon liittyvää osaamista ja sitä kautta osallisuutta. Hankkeen työntekijät antoivat yksilöllisistä digiohjausta asiakkaille. Haasteena oli asiakkaiden olemattomat atk-aidot, joka vaatii useamman toiston. Hankkeessa todettiin, että digineuvonnalle ja -tuelle olisi tarvetta vastaisuudessakin asiakkaiden sekä henkilökunnan keskuudessa. Asiakkaat oppivat käyttämään erilaisia etäpalveluita esim. etälääkärin vastaanottoja toteutettiin yhteistyössä perhe- ja mielenterveysklinikalla kanssa sekä arjen ohjaus eri ohjelmien kautta Teamsia hyödyntäen. Henkilökunnalle jaettiin myös tietoa ajankohtaisiin digitaalisiin liittyen.

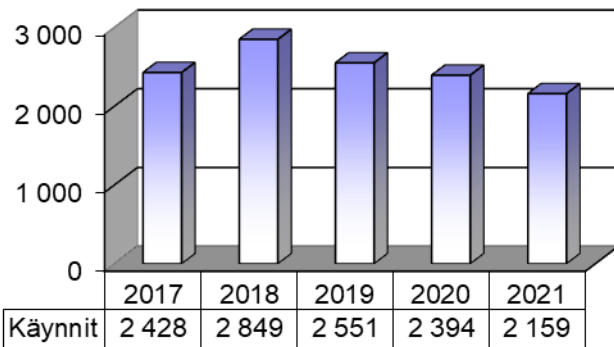
Rohka-hankkeessa toteutettiin vuonna 2021 yksilövalmennuksia. Yksilövalmennuksen nuorilla asiakkailla on ollut masennusta, sosiaalisten tilanteiden pelkoa ja ahdistusta uusien tilanteiden johdosta. Hanketyöntekijä on kulkenut heidän rinnallaan aktiivisesti pienistä asioista aloittaen. Vähitellen on siirrytty itsenäisempään tekemiseen. Hankkeen toimintaan on kuulunut erilaisia teema- sekä kokemusasiantuntijaluentoja. Hankkeen puitteissa on myös järjestetty asiakkaille retkiä lähialueille. Rohka-hanke päättyi 31.12.2021.

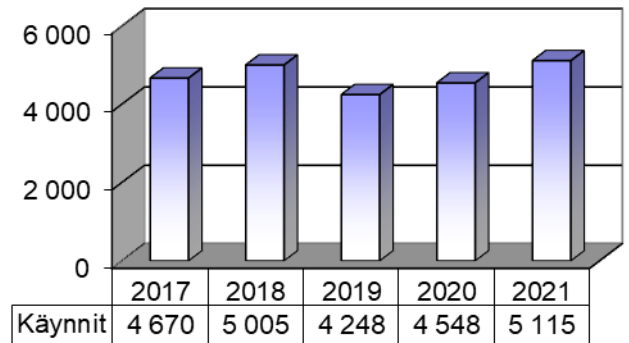
Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien käyntimäärät vuonna 2021

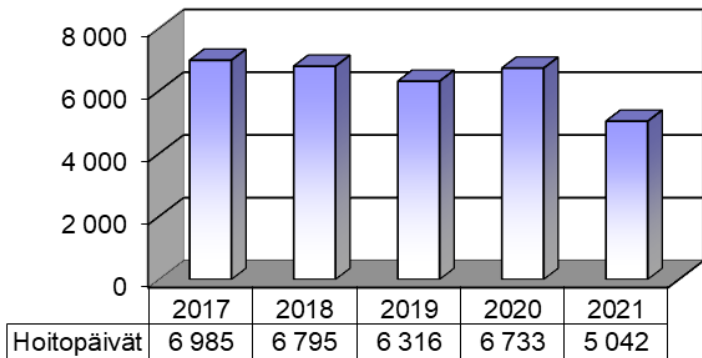
Perheneuvolakäynnit

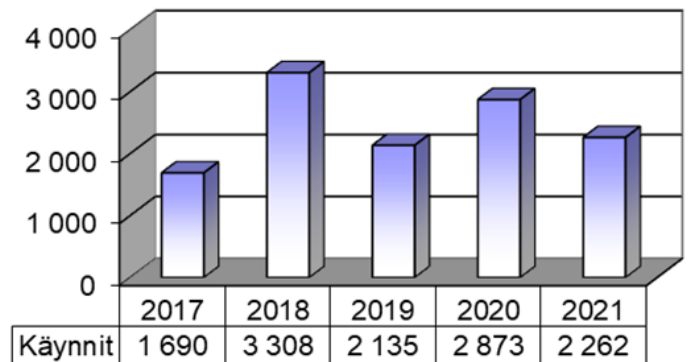
Psykiatrisen avosairaanhoidon käynnit

Kuntoutusyksikkö Karpalon hoitopäivät

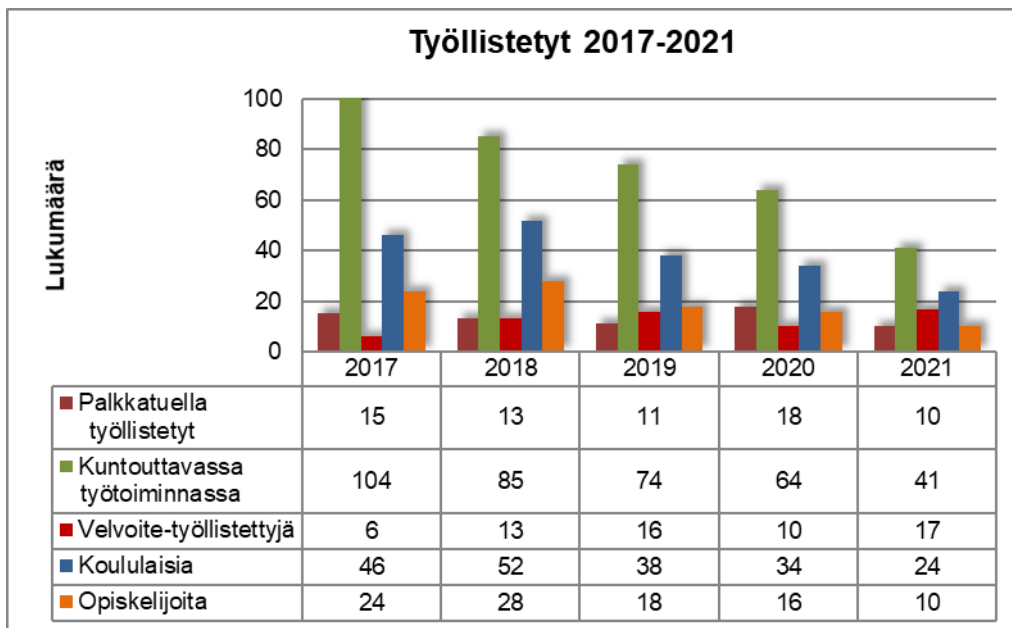
Päihdehuollon avohoidon käynnit

Työllisyydenhoidossa oli vuoden aikana paljon haasteita. Uusi työllisyysasiantuntija aloitti työnsä 15.3.2021. Työllisyyden kuntakokeilu alkoi 1.3.2021. Kuntakokeilussa lähes kolmensadan asiakkaan te-palveluiden hoito siirtyi kunnan vastuulle. Te-toimistosta siirtyi yksi asiakasvas- taava kuntakokeiluun. Lisäksi kunta palkkasi työsuunnittelijan määräaikaaisesti vuoden loppuun. Työsuunnittelijan virka perustettiin ja virka täytetään vakinaisesti vuoden 2022 alkupuolella.

Työllisyydenhoidossa jatkettiin aiemmilta vuosilta tuttua palveluprosessia. Palveluprosessin alussa asiakas käy tarvittaessa lakisääteisessä työttömien terveystarkastuksessa. Asiakkaalle laaditaan TE- toimen ja kaupungin vastuulla oleva aktivointi- tai työllistymissuunnitelma. Tar- kempaa selvittelyä tai erityistä tukea tarvitseva asiakas ohjataan moniammatilliseen työ- ja toi- mintakyvyn kartoitukseen. Kartoitukseen osallistuu asiakkaan tarpeen mukaan kuntoutuslääkäri, sairaanhoitaja ja muita ammattihenkilöitä. Kartoituksen koordinoinnista vastaa työllisyydenhoi- don yksikkö. Asiakkaalle laaditaan verkostoyhteistyönä työhön, koulutukseen, kuntoutumiseen tai eläkeselvittelyihin tähtäävä jatkopolku. Kuntoutuslääkäriin, sosiaalityöntekijän ja sairaanhoita- jan resurssia ei ole ollut rekrytointihaasteiden vuoksi käytettävissä tarpeen mukaan ja se on hi- dastanut asiakkaiden tilanteiden selvittelyä ja suunnitelmien laatimista.

Työllisyydenhoito siirtyy 1.1.2022 hallinto- ja tukipalveluihin. Tulevalle hyvinvointialueelle siirty- vät palvelut (sosiaalityö, sairaanhoitaja, kuntouttava työtoiminta ja muut sote-puolen asiantunti- japalvelut) jäivät edelleen perhe- ja sosiaalipalveluiden vastuualueelle.

SAIRAUKSIEN EHKÄISY JA HOITOPALVELUT

Sairauksien ehkäisy- ja hoitopalveluihin kuuluvat avoterveydenhuolto (ml neuvola), vuodeosasto, kotiutustiimi, laboratorio (31.01.2021 asti), radiologia, lääkinällinen kuntoutus, lääkahuolto (ml Sallan lääkehuolto), suun terveydenhuolto sekä ostopalveluina työterveyshuolto, erikoissairaanhoito, ensihoito sekä terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto.

Vuotta 2021 palveluissa hallitsi toiminnan muutos, työntekijäpula ja koronapandemia. Toiminnan muutos oli suurelta osin aloitettu v 2020, mutta valmistautumista muutosprosessiin oli tehty jo useamman vuoden. Koronapandemia alkoi vaikuttaa merkittävästi toimintaan jo alkuvuodesta 2020.

Avoterveydenhuollon (vastaanotot, päivystys) toiminnan suunniteltu muutos toteutettiin 01.02.2021, jolloin toiminta jaettiin kahdelle tiimille, Saari- ja Järvi-tiimeille. Aasukkaat jaettiin tiimeihin kylittäin. Henkilöstönä tiimeihin määriteltiin sekä hoitajien että lääkäreiden osalta molemmilta 3 henkilötyövuotta. Toimintaperiaatteena on, että potilas ottaa yhteyttä tiimensä hoitajaan ja potilaan asia hoidetaan heti tai mahdollisimman pian eikä potilasta laiteta jonoon. Hoitajat työskentelevät yhdessä konsultoivan lääkärin kanssa. Päivystysvastaanotto jatkaa edelleen tiimien rinnalla, mutta päivystykseen tulevien potilaiden kriteerit pyritään pitämään päivystyksellisinä ja ei-päivystykselliset asiat hoidetaan tiimeissä. Samalla aukioloaikaa supistettiin illasta, lääkäripäivystys on auki joka päivä klo 8-18.

Avoterveydenhuollon muutos on merkittävä prosessi, joka toimiakseen vaatii useamman vuoden kehittämisen. Toimintaa hankaloitti merkittävästi vaihteleva työntekijäpula ja koronapandemia, joka vaati runsaasti henkilöstöresurssia. Muutaman kuukauden kokemuksen myötä asiakailta saadun palautteen perusteella yhteydenotot eivät toimineet, joten potilaille tarkoitettua puhelin yhteydenoton aikaa lisättiin, puhelinnumeroja vähennettiin siten, että tiimeissä on vain yksi numero, johon otetaan yhteyttä, myös takaisinsoittojärjestelmää muutettiin. Näillä toimin päästiin loppuvuodesta tilanteeseen, jossa pystyttiin vastaamaan/soittamaan potilaille saman päivän aikana. Myös sähköiset yhteydenotot vastattiin saman päivän aikana. Tässä auttoi myös se, että kesän jälkeen hoitajatilanne pääsääntöisesti normalisoitui. Kokemuksen perusteelle hoitajien työtehtäviä järjestettiin myös uudelleen. Osa hoitajista keskittyi pitkäaikaissairauksiin ja osa ns episodipotilaisiin. Diabetesvastaanotolta siirrettiin osa potilaista tiimeihin. Neuvolatoiminta jatkoi entisenlaista toimintaa.

Tulsote-hankkeen kanssa aloitettiin yhteistyö toukokuussa ja hankkeessa jatkettiin koko vuosi. Hanketyötä oli lähes viikoittain lukuun ottamatta kesää. Sekä hoitajille että lääkäreille järjestettiin webinaareja, joiden järjestelyistä vastasi hankkeen lisäksi hankkeen konsultti Savoa Partners. Johdon webinaarit olivat myös ajoittain viikottaisia, varsinkin syksyllä, koska toiminnan myötä alkoi tulla esille muutostarpeita. Muiden hankkeeseen osallistuvien kuntien kanssa oli vertaistukitoimintaa. Hanke jatkuu edelleen vuonna 2022. Tämän hankkeen rinnalla toimi myös Hyvinvointilähetehanke.

Päivystysvastaanoton käynnit vähenivät selvästi varsinkin viikonloppuisin, mutta lääkäripulan takia loppuvuodesta käynneissä oli lisääntymistä, koska tiimit eivät pystyneet vastaamaan lääkäritarpeeseen. Aukioloajan supistamisen takia Pelkosenniemi-Savukoski irtaantuivat päivystysyhteistyöstä, mutta Sallan virkatyöajan ulkopuolinen jatkui Lapponiassa entiseen tapaan kuitenkin niin, että Sallan lääkärit eivät osallistuneet enää päivystämiseen, koska päivystysaika oli niin lyhyt, ettei ollut järkevää työajan käyttöä tulla päivystämään Lapponiaan kahdeksi tunniksi. Tämän takia päivystysvelvollisuus oli omilla lääkäreillämme.

Työntekijöistä oli pulaa koko vuoden, sijaisia ei saatu ja koronan hoitamiseen oli varattava osa henkilöstöstä. Kesällä oli merkittävä pula hoitajista ja tämä vaikutti tiimityöhön pitkälle syksyyn. Potilaiden yhteydenotot jonoutuivat ja heidän asioitaan ei saatu hoidettua asianmukaisesti. Lääkäripula paheni loppuvuotta kohti, lyhyellä aikaa tuli suunnittelelmattomia virkavapauksia.

Lääkärisijaisia ei saa lyhyellä varoitusajalla. Hoitajaresurssia ostettiin ns keikkafirmalta. Tehostetusta rekrytoinnista huolimatta sijaisia ei saatu tarpeeksi. Vuodeosastolla aloitti yksi lähihoitaja oppisopimuskoulutuksessa.

Koronarokotukset aloitettiin alkuvuodesta. Loppuvuodesta oli menossa kolmannet rokotukset. Alkuvuodesta rokotteista oli pulaa, mutta tilanne parani syksyä kohden. Koronanäytteisiin pääsi hyvin joka päivä. Sekä rokotuksiin että koronanäytteisiin pääsi pääsääntöisesti sähköisellä ajanvarauksella. Keväällä altistumisien takia karanteeneja oli paljon koululuokkien ja päiväkotialtistumisen takia. Kesä alkoi rauhallisesti korona suhteen, mutta heinäkuussa ulkomaalaisilla marjanpoimijoilla oli runsaasti koronaa. Tämä johti mm erityisjärjestelyihin karanteenasuntojen hankkimisessa, koska poimijat olivat alun perin majoittuneet ahtaasti koulurakennukseen, jossa karanteeneja ei voinut toteuttaa. Aivan loppuvuodesta koronatartuntoja alkoi esiintyä lisääntyvästi. Itse koronan hoitamisen lisäksi aikaa meni paljon alati vaihtuvien ohjeiden seuraamiseen mm viikottaisilla Thl:n rokotuskokousten, sairaanhoitopiirin koronakokousten ja koronakoordinaatio-työryhmän kokoontumisten myötä ja oma pandemiatyöryhmän työskentelyssä.

Avovastaanoton tilastot eivät kaikilta osin ole luotettavia, koska alkuperäisiä tilastointeja jouduttiin myöhemmin muuttamaan, jotta jatkossa saadaan tilastoja, jotka kuvaavat paremmin toimintaa.

Vuodeosaston paikkaluku laskettiin 15 sairaansijaan lokakuun alussa. Tarkoituksena oli supistaminen jo alkukesästä, mutta se ei onnistunut, koska työvoimapulan takia intervallyyksikkö Luhtavilla suljettiin kesäkuuksi. Myös yksityisillä hoitolaitoksilla oli työvoiman saatavuudessa ongelmia ja tämä heijastui vuodeosastolle, koska ajoittain kaikkia hoitopaikkoja tehostetun palveluasumisen yksiköissä ei voitu käyttää. Tällaiset tilanteet ovat riski vuodeosastolle, koska osaston mitoitus on suunniteltu akuutille hoidolle, johon 15 sairaansijaa riittää. Tehostusta kotisairaaloitoimintaan pyrittiin saamaan yhdistämällä kotiutustiimi ja kotisairaanhoido.

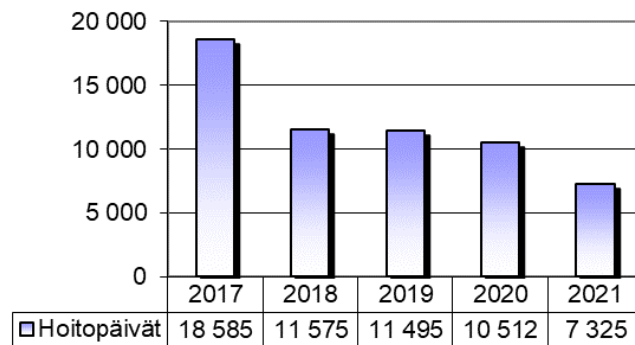
Potilastietojärjestelmään tuli merkittävä muutos, käyttöönotto oli 18.01.2022. Syksyllä henkilöstölle järjestettiin mittavat koulutukset muutoksen takia.

Laboratoriotointa siirtyi Nordlabille 01.02.2021. Muutosprosessi meni hyvin, mutta asiakkailta oli aluksi epätietoisuutta ajanvarauksien kanssa. Muutos aiheutti paljon toimintamuutoksia omassa toiminnassa, koska osaan laboratoriotuloksista vastattiin vasta iltapäivällä. Tutkimusten määrä laski merkittävästi, mistä johtuen myös kustannukset laboratoriotutkimuksiin oli selkeästi pienemmät kuin aiemmin omana toimintana. Tutkimusten tarkka harkinta aloitettiin jo pari vuotta ennen muutosta. Lisäksi määrää laski myös runsas vieritutkimusten käyttö.

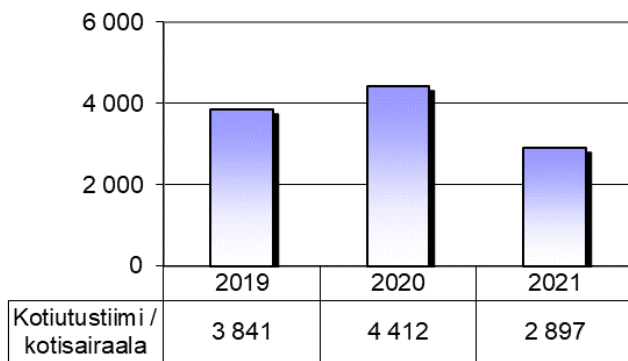
Terveydenhuollon hoitotyön esimiestyössä on liian vähän resurssia, mikä hankaloittaa kehittämistyötä, joten arvion perusteella päätettiin esittää perustettavan terveydenhuoltoon ylihoitajan virka, mikä tietysti aiheuttaa muutoksia osaston- ja apulaisosastonhoitajan työnkuviin.

Erikoissairaanhoidon käytössä oli normaalia vuosittaista vaihtelua, mutta pääsääntöisesti kaikilla erikoisalajoilla käyttö oli vähäisempää kuin v 2020 lukuun ottamatta psykiatria, jossa käyttö on selkeästi lisääntynyt viime vuosina. Suurimmat kustannukset olivat kirurgian erikoisalalla n 3 miljoonaa euroa. Erikoissairaanhoidon käytön kustannukset laskivat n 400 000 € edelliseen vuoteen verrattuna. Päivystyksen kustannukset laskivat vaikka Lapponian aukioloaika supistui. Ennakkoarviohan oli, ettei supistamisesta ole merkittävää vaikutusta yhteispäivystyksen käytölle.

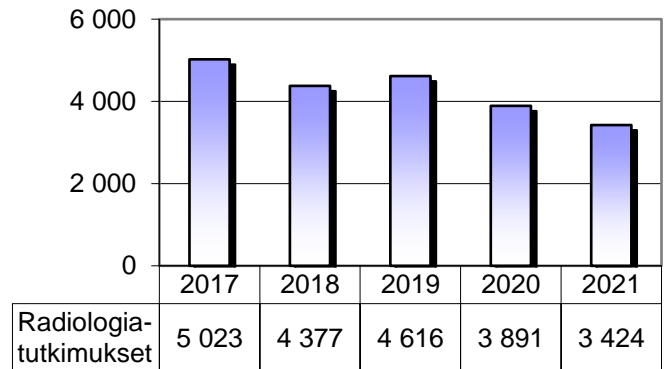
TOIMINTALUKUJA (OMA TOIMINTA)

Hoitopäivät yhteensä vuosilta
2017 - 2021

Kotiutustiimi / kotisairaala

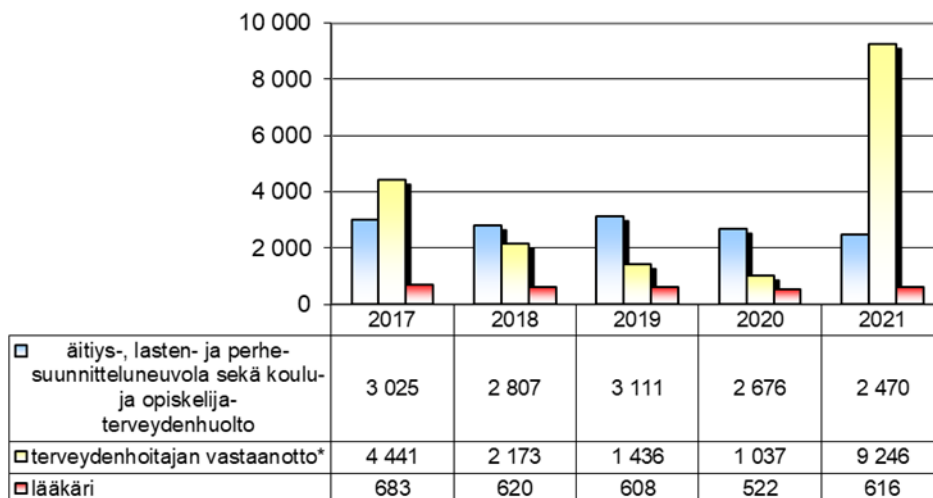

Radiologiatutkimukset

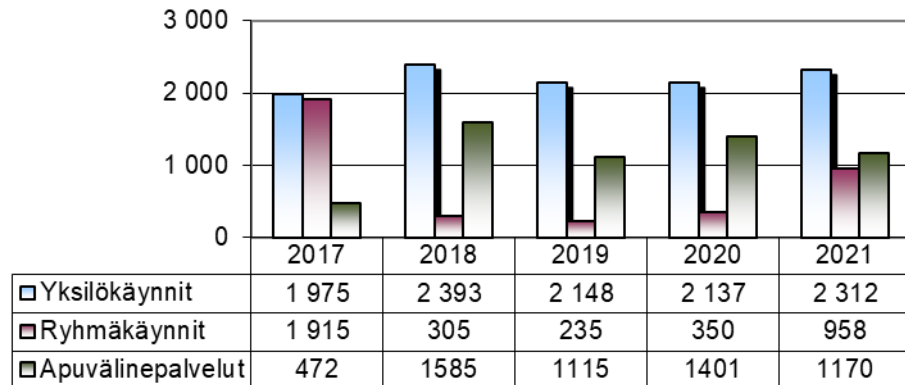
Neuvola

Terveystenhoitokäynnit

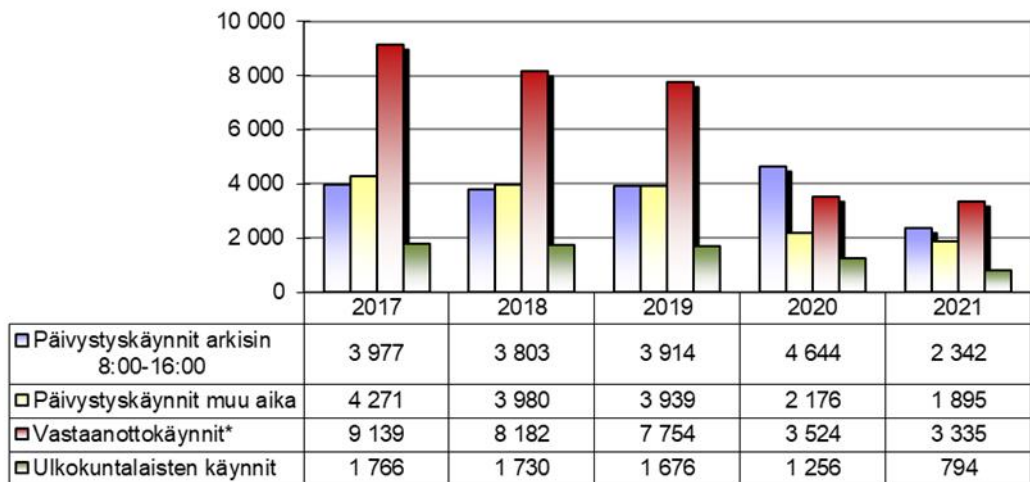

*v. 2021 sisältää koronarokotuskäynnit

Fysioterapiakäynnit

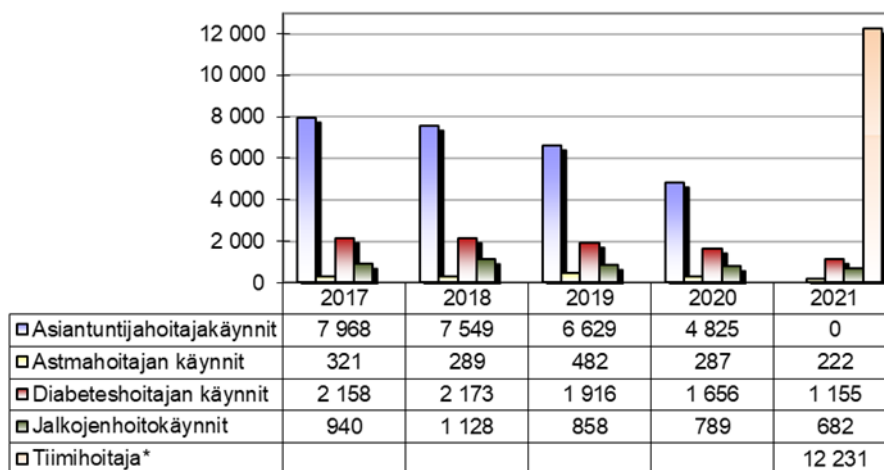

Terveyskeskuslääkäreiden vastaanottokäynnit

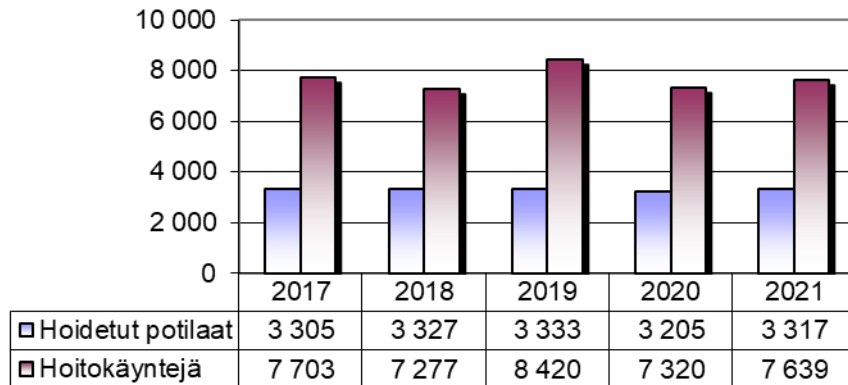
*luvussa ei ole mukana etävastaanotot (puhelinvastaanotot) eikä hoitajien vastaanotolla hoidetut potilaat

Terveyskeskushoitajien vastaanottokäynnit

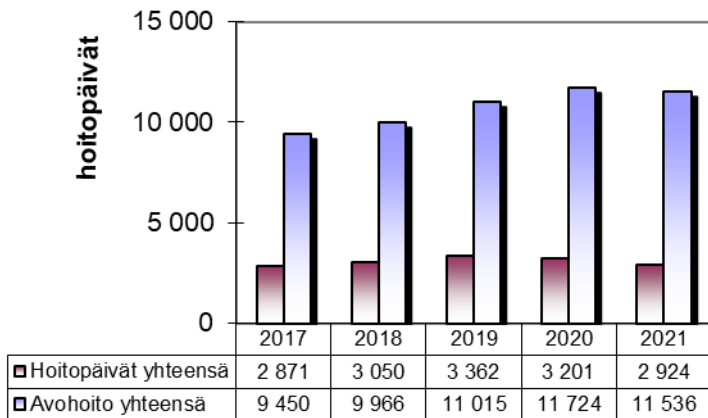

*luvussa on mukana puheluja

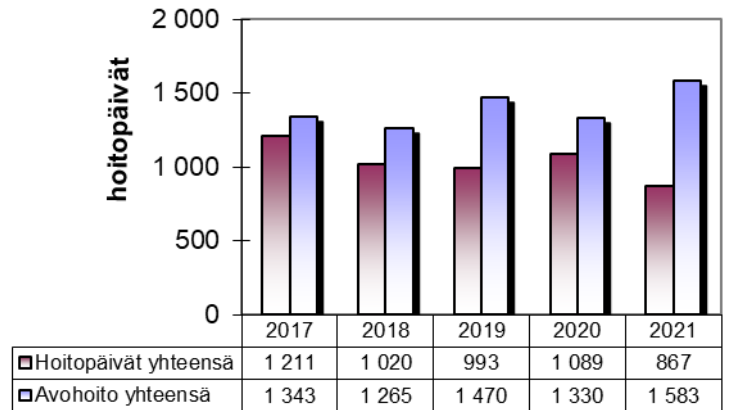
Suun terveydenhuolto

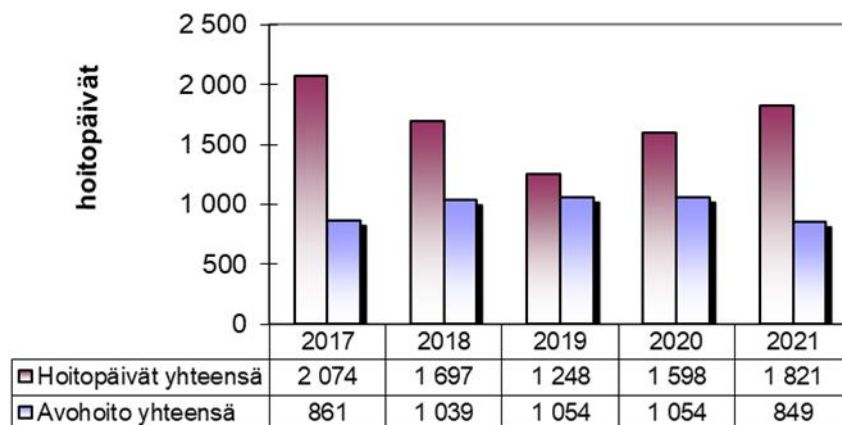
LKS somaattinen oma toiminta 2017 - 2021

LKS somaattinen ostopalvelut 2017 - 2021

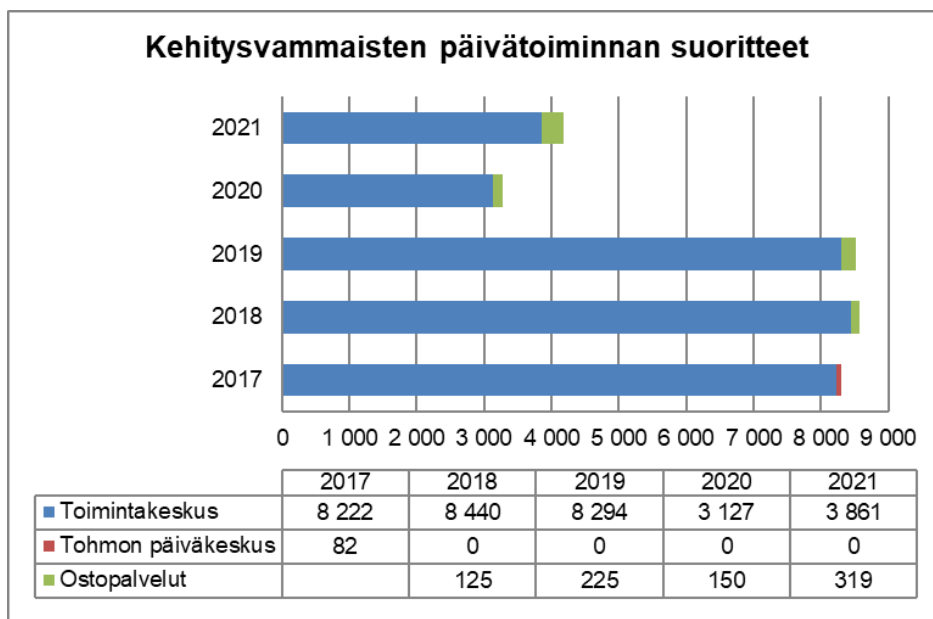
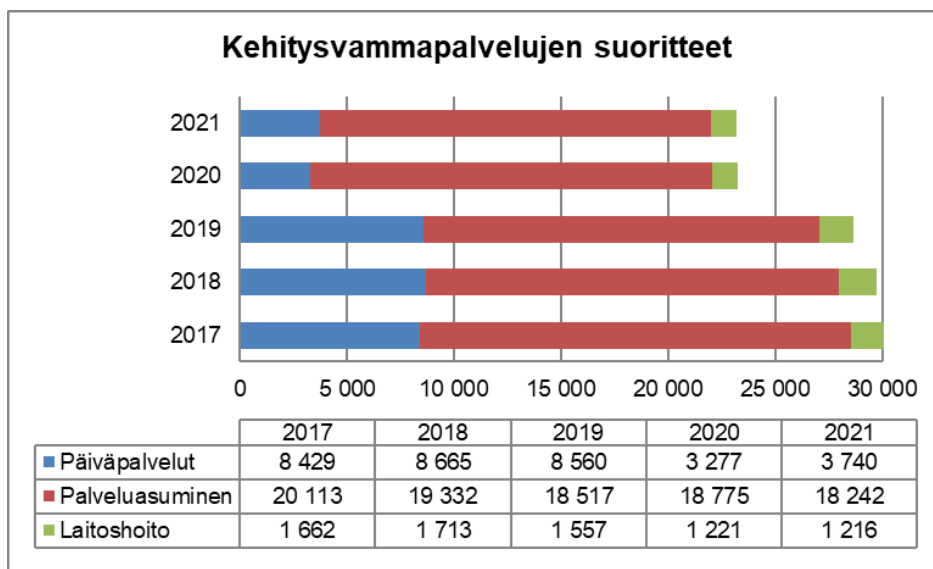

Psykiatrian hoitopäivät ja avohoitokäynnit + ostopalvelut

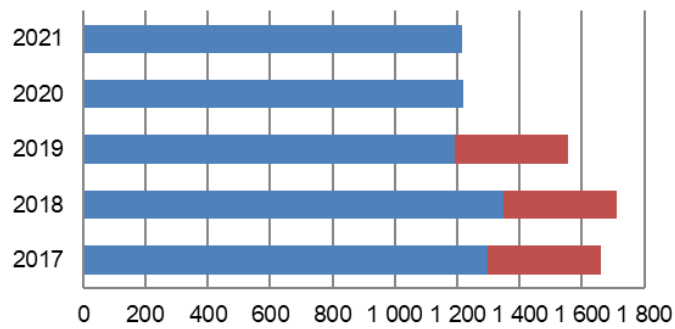

VAMMAISTEN PALVELUT

Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen piirissä on noin 180 asiakasta ja kehitysvammalain mukaisissa palveluissa noin 90 asiakasta. Kehitysvammaisten määrä on 2,1-kertainen valtakunnan keskiarvoon nähden.

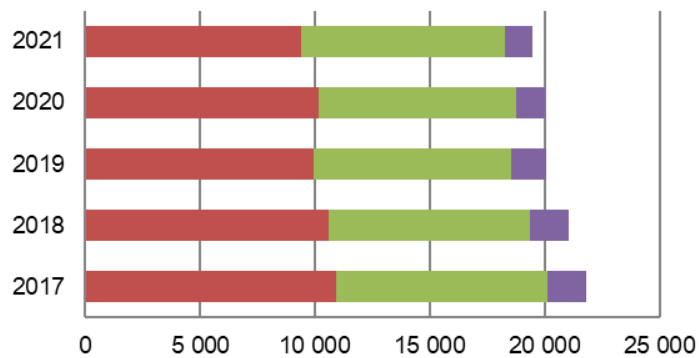

Kehitysvammaisten laitoshoidon päivät

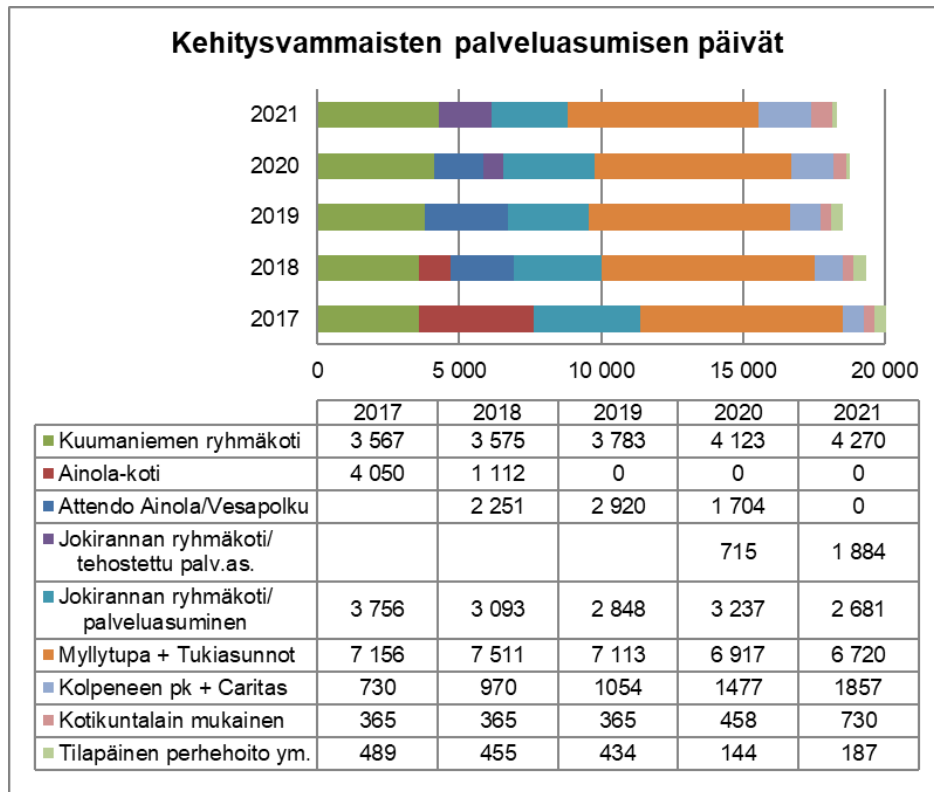

	2017	2018	2019	2020	2021
■ Kolpeneen palvelusekseen ky	1 297	1 348	1 192	1 221	1 216
■ Varsinais-Suomen ehp ky	365	365	365	0	0

Kehitysvammaisten asuminen yövalvonnan mukaan

	2017	2018	2019	2020	2021
■ Palveluasuminen, ei yövalvontaa	10 912	10 604	9 961	10 154	9 401
■ Palveluasuminen, yövalvonta	9 201	8 728	8 556	8 621	8 841
■ Laitoshoito, yövalvonta	1 662	1 713	1 557	1 221	1 216

Vammaispalvelulain mukaiset palvelut

Vammaispalvelut tarjoavat vammaisille ja pitkäaikaisesti sairaille henkilöille heidän tarvitsemansa erityispalvelut silloin kun tarpeita vastaavia palveluja ei löydy kunnan peruspalveluista. Vammaispalvelujen tarkoituksena on poistaa sairauden tai vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä ja edistää vammaisen tai sairaan edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä.

Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen saajien määrä vaihtelee vuosittain. Väestön ikääntymisestä ja sairastavuudesta johtuen palvelujen tarve on kasvanut.

Palvelu	2017	2018	2019	2020	2021
Asunnon muutos- ja korjaustyöavustus	12	18	13	14	30
Henkilökohtaisen avustajan kustannukset	41	44	47	47	50
Korvaus laitteista ja apuvälineistä	8	6	6	13	10
Kuljetuspalvelu	87	90	90	77	90
Palveluasuminen	12	12	12	10	9
Muut palvelut (kunt.ohjaus, tulkkipalvelu, päiväpalvelu)	21	19	10	5	5

IKÄIHMISTENPALVELUT

Ikäihmisten palvelut sisältävät kuntouttavat ja kotiin tarjottavat palvelut, palveluasumisen, laitoshoidon, omaishoidon, veteraanikuntoutuksen sekä kaikki ikäihmisten hoidonpohjatuksen mukaiset palvelut.

Ikäihmisten palveluiden painopisteenä on terveyttä ja hyvinvointia edistävä sekä kuntoutumista tukeva työ. Tavoitteena on, että kaikki ikäihmisten parissa toimivat tiedostavat ja toteuttavat ennaltaehkäisevää toimintaa. Myös ikäihmisten itsensä kuuleminen ja osallisuuden mahdollistaminen on tärkeää palvelujen kehittämisessä koko kunnan terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Koronavirus Covid-19-pandemia ja pandemian hallintaan (suojautuminen, rokotukset, henkilöstön poissaolot) liittyvä työ, vaikea resurssien vajuus, kotihoidon muutto väliaikaisiin tiloihin vuodeosaston tieltä lokakuun alussa sekä Omni-potilastietojärjestelmän käyttöönottoon liittyvät koulutukset vaikuttivat ikäihmisten palveluiden kehittämistyöhön hidastaen sitä.

Rekrytoinnin tehostamiseksi toteutettiin somekampanja Jobillan kanssa. Lisäksi otettiin käyttöön rekrytointilisä 250€/kk kotihoidon lähihoitajille. Vuokratyövoimaa jouduttiin käyttämään kotihoidossa.

Ikäihmisten päivätoimintaa ei saatu käynnistettyä. Päivätoiminnan palvelusetelin käyttöönotto valmisteltiin, mutta kiinnostuneita palveluntuottajia ei toistaiseksi ole saatu. Digipalveluja ei saatu toteutettua suunnitellun mukaan. Sähköinen ovelaavaus otettiin käyttöön kotiin tarjottavissa palveluissa, mutta esimerkiksi lääkeannostelijarobottien käyttöönotto siirtyi seuraavalle vuodelle.

Yhteydenotot ikäihmisten palveluohjaukseen kasvoivat vuoden 2021 aikana 33 % edellisestä vuodesta.

Kotihoidon piiriin asiakkaiden määrä laski edelliseen vuoteen nähden johtuen osittain laskentatavan muutoksesta sekä palvelutarpeen arvioinnin tehostamisesta ja kotihoidon arviointijaksojen toteuttamisesta uusille asiakkaille. Tunturilan palvelukeskuksen asiakkaat laskettiin aikaisempina vuosina kotihoidon asiakkaiksi, mutta palvelutuotannon siirtyessä palvelusetelille 1.7.2021, luokitellaan asiakkaat palveluasumisen asiakkaiksi kuten Attendo Vanamon ja Esperi Kiekerön palveluasumisen asiakkaat. Laskentatavan muutos näkyy lisääntyneinä asumispalvelupäivinä.

Kotihoidossa käyntien määrä kasvoi vajaa 7% (6500 käyntiä) johtuen siitä, että entistä huonokuntoisimpia asiakkaita hoidetaan kotona. Etäkotikäynnit videopuhelun kautta kasvoivat 61% (1003 käyntiä). Kotihoidon palveluseteliasiakkaita oli vuonna 2021 oli yhteensä 14 (vuonna 2020 3 asiakasta). Kotihoidon palvelusetelin piirissä oli yhteensä 13 asiakasta.

Omaishoidettavien määrä on pysynyt samalla tasolla edellisiin vuosiin nähden. Kun tavoitteena on tukea kotona pärjäämistä mahdollisimman pitkään, on omaishoidettavienkin hoidettavuus kasvanut ja tämän vuoksi hoitopalkkioita on korotettu.

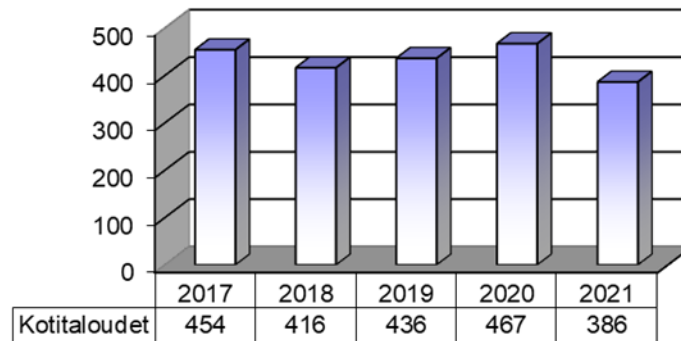
Perhehoitoa toteutettiin perhehoitajien kotikäynteinä omaishoidettaville, mutta perhehoitoa ei saatu kunnassa käynnistettyä, koska kiinnostunutta yrittäjää ei löytynyt. Yksi uusi perhehoitajaehdokas osallistui valmennukseen. Työskentely alkaa vuoden 2022 alussa.

Tehostetussa palveluasumisessa asiakkaita oli vuoden 2021 aikana yhteensä 189 asiakasta. Yli 75-vuotiaiden määrä on edelleen valtakunnallisiin suosituksiin nähden korkea, noin 9 %. Pitkäaikaislaitoshoidossa potilaita oli vuoden aikana yhteensä 8. Laitoshoidon purettiin vuoden 2021 aikana sijoittamalla asiakkaat tehostettuun palveluasumiseen.

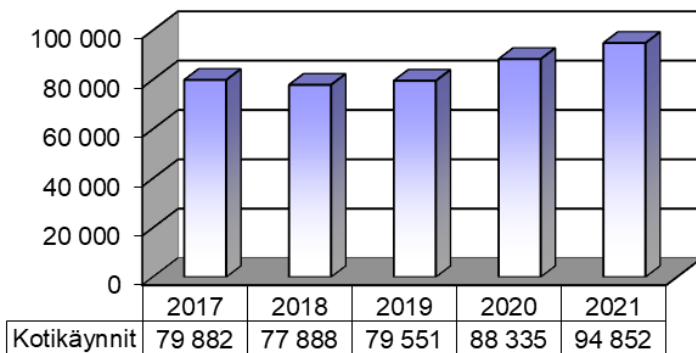

Rintamaveteraanien avopalveluihin käytettävää määrärahaa täydennettiin vielä loppuvuodesta hakemalla Valtionkonttorilta lisämäärärahaa 50 000 €, joka arvioitiin liian suureksi ja palautettavaa jäi 114 700 €. Kaikkiaan rintamaveteraanien avopalveluihin käytettiin noin 1,1 miljoonaa euroa ja veteraanien kuntoutukseen 67 000 € vuonna 2021. Veteraaneja oli yhteensä 54.

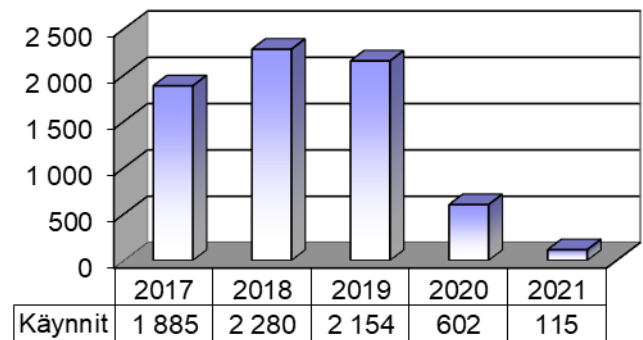
Kotitaloudet kotihoidon ja tukipalveluiden piirissä

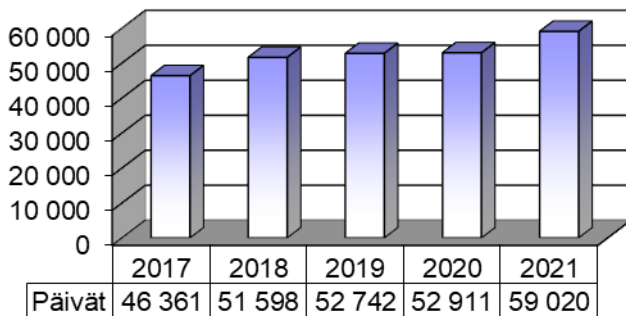
Kotihoidon kotikäynnit

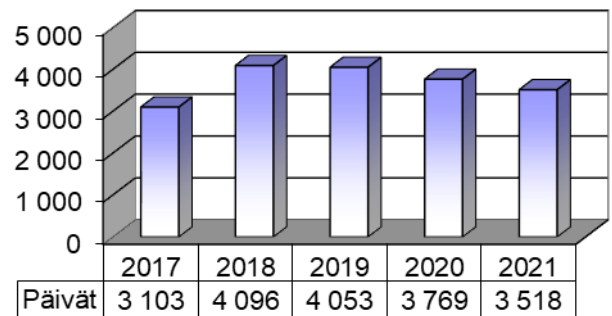
Päivätoiminnan käynnit

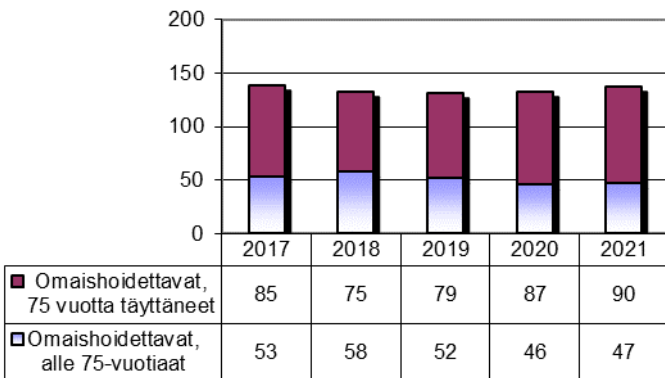
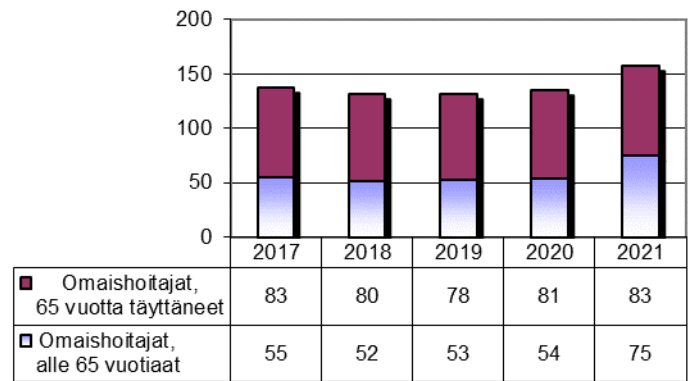

Vanhusten asumispalvelupäivät

Intervalli- ja kuntoutushoitopäivät

Omaishoidettavien määrä**Omaishoitajien määrä****Veteraanikuntoutus**

Veteraanikuntoutusta sai yhteensä 53 veteraania (v. 2020 61) henkilöä. Laitoskuntoutuksessa kävi 8 veteraania, avofysioterapiaa sai 45 veteraania ja jalkojenhoitoa sai 48 veteraania.

Ympäri vuorokautisessa hoidossa olevat vanhukset 31.12

	2017	2018	2019	2020	2021
Vanhusten ryhmäkotipaikat	145	128	149	138	136
Vanhusten laitoshoitopaikat	12	13	7	6	1